

Anul XII
Nr. 24
DECEMBRIE
2022

REVISTA PAROHIEI ORTODOXE
SFÂNTUL NICOLAE DIN ZÜRICH

DOXOLOGIA

*“În Taină Te-ai născut lisuse în peșteră, dar cerul pe Tine
tuturor Te-a propovăduit...”*

«Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce cu trupul în peșteră Te-ai născut, mântuiește-ne!»

„la plinirea vremii” (Galateni 4, 4) întrupându-Se Om. Chipul, viața și cuvintele Domnului Iisus Hristos ne devin nouă poarta deschisă și transparentă a Împărăției și a iubirii lui Dumnezeu. Astfel, **intrarea noastră în viața veșnică dumnezeiască se face în Biserica lui Hristos** prin modelarea continuă după chipul și asemănarea lui Hristos. De aceea Biserica, prin toate rânduielile ei liturgice descoperite și întemeiate de Duhul Sfânt, ne face să fim participanți la viața lui Hristos, să vedem și să primim în chip mistic minunile, cuvintele și puterile Lui. Biserica este Trupul lui Hristos (Coloseni 1, 18), pentru că El Însuși este prezent, viu și lucrător în ea pentru mântuirea oamenilor cu aceeași plinătate ca acum peste 2000 de ani. Cuvintele și cântările rostite, icoanele zugrăvite, precum și Tainele săvârșite sunt modurile prin care Biserica Îl oferă pe Hristos credincioșilor și prin care Mântuitorul Însuși Se oferă Bisericii Sale din toate locurile și din toate timpurile. Prin Cuvintele Lui, prin Icoane și prin Taine Îl cunoaștem, Îl vedem și Îl trăim pe Hristos. Icoanele vizualizează Cuvintele și minunile lui Hristos, iar prin Tainele Bisericii ne integram liturgic în ele. Există o unitate între aceste moduri de împărtășire de Hristos, pe care o trăim liturgic prin mijlocirea sunetelor, a culorilor și a materiei care se sfințesc prin harul Duhului Sfânt și rugăciunile Bisericii. Vederea lui Dumnezeu și a Sfinților în icoane preschimbă imaginea într-o sărbătoare a privirii – celei din afară prin forme armonioase și culori luminoase, cele dinlăuntru prin sensuri hrănitoare și puteri lucrătoare. Sărbătorile Împărătești ne oferă prilejul și modelul de trăire în comuniunea Bisericii a bucuriei venirii și lucrării mântuitoare a lui Dumnezeu în lume. Odată cu Întruparea și Nașterea Lui, Dumnezeu-Cuvântul S-a făcut văzut și ca Om, fiind momentul în care reprezentarea Chipului Său își găsește temeiul.

Sfântul Ioan Maximovici († 1966) spunea într-o predică: „**Hristos a venit pe pământ să refacă chipul cel căzut și să îl întoarcă la unirea cu El**, Cel al cărui chip este. Unind omul întru El, Dumnezeu îl reface astfel întru bunătatea sa inițială, în toată plinătatea ei. Dând har și sfințenie duhului, Hristos curățește, întărește, tămăduiește și sfințește duhul și trupul. Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat pentru ca oamenii să se facă părtași firii celei dumnezeiești (II Petru 1, 4), spre a-i elibera de păcat și de moarte, și pentru a-i face nemuritori”.

Deși este mai puțin cunoscut și folosit în rânduielile de rugăciuni din biserică și de la casele credincioșilor, Acatistul Nașterii Domnului Iisus Hristos ne înalță sufletește și ne îndeamnă să strigăm cu bucurie, „**Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce cu trupul în peșteră Te-ai născut, mântuiește-ne!**” Întregul text al Acatistului, ca și celelalte texte liturgice ale slujbelor Praznicului, sintetizează foarte bine învățătura de credință hristologică a Bisericii: „Tatăl bine a voit, Cuvântul trup S-a făcut și Fecioara a născut pe Dumnezeu întrupat, cu umbrirea Sfântului Duh, steaua vestește, magii se închină, păstorii se minunează și toată făptura se bucură, cântând: Aliluia!” (Condacul al 12-lea din Acatist). Rugăciunea de la finalul Acatistului prezintă în egală măsură învățătura mântuitoare a Bisericii noastre, dar cuprinde și cererea smerită a omului credincios, dornic de comuniune cu Dumnezeu-Pruncul și cinstitor al Acestuia; „Stăpâne, Doamne Dumnezeule, Atotțiitorule, când Te-ai născut din Fecioara Maria în Betleemul Iudeii, cu spaimă făpturile s-au minunat și lumea s-a bucurat de Nașterea Ta, Cel ce ai făcut pe om după chipul și asemănarea Ta și i-ai dat botezul spre pocăință; Care ne-ai adus pe noi la

aceste preacurate zile prin înfrânarea patimilor, spre nădejdea Învierii, și ne îndreptezi pe noi spre adevărul dumnezeirii Tale și ai luminat mintea noastră spre a Te cunoaște pe Tine, Fiul lui Dumnezeu, Care ridici păcatele a toată lumea. . . primește pe robii Tăi, precum și plecarea genunchilor și smerenia noastră”.

Hristos Domnul S-a născut numai o dată cu trupul în Betleemul Iudeei, dar în chip duhovnicesc se naște permanent în inimile noastre prin Tainele Bisericii. Ieslea în care S-a culcat Hristos este înlocuită astăzi cu Sfintele Altare, în care se săvârșește Sfânta Liturghie. Steaua care îi călăuzea pe magii de la Răsărit este învățătura Sfintei Evanghelii care călăuzește lumea pe calea mântuirii; magii închipuiesc toate neamurile chemate să creadă în Iisus Hristos și să Îl mărturisească ca Om adevărat și Dumnezeu adevărat; darurile magilor oferite Pruncului Iisus închipuiesc faptele cele bune pe care suntem chemați să le săvârșim; păstorii oilor de la Betleem închipuiesc pe toți păstorii Bisericii Ortodoxe, care slujesc și păstoresc pe credincioșii iubitori de Hristos.

Într-o Omilie Sfântul Grigorie de Nazianz († 390), referindu-se la fecioria Maicii Domnului, scria: „acum legile firii se strică pentru ca norodul ce șade întru întuneric să vadă lumina cea mare a cunoștinței, aceasta pentru a se plini lumea cea de Sus. . . Praznicul arătării lui Dumnezeu, adică al Nașterii Sale, s-a făcut pentru noi, acesta este Praznicul nostru, aceasta sărbătorim astăzi: venirea lui Dumnezeu către oameni, ca prin aceasta noi să ne ducem sau să ne întoarcem către Dumnezeu. Să nu prăznuim deci pământește, cum este obiceiul în adunările poporului, ci precum place lui Dumnezeu”.

La ceas de Sărbătoare, cercetându-ne fiecare conștiința, să ne dăm cu sinceritate niște răspunsuri esențiale pentru statutul nostru de creștini ortodocși: cum Îl primim noi pe Iisus Hristos? Cu îndoială, ca evreii cei de demult, sau cu credință, ca magii neamurilor? Îl odihnim pe Domnul în ieslea cea de taină a inimii, sau Îl izgonim din cetatea sufletului, asemenea lui Irod? Jertfim Mântuitorului viața noastră, sufletul, puterea, mintea și tot ce avem mai de preț? Îl întâmpinăm noi astăzi pe Hristos împăcați unii cu alții, spovediți și uniți cu Dumnezeieștile Taine? Sau venim la El plini de ură, certați, nespovediți și întunecați de patimi?

Dumnezeu Cuvântul, Care S-a înomenit pentru noi oamenii, ne dăruiește iubire și cere de la noi iubire. Această trăire duhovnicească este rădăcina mistică a întregii vieți credincioase în care a trăit Ortodoxia totdeauna. Evident, numai lângă Pruncul Iisus din ieslea din Betleem avem posibilitatea să experimentăm iubirea Tatălui și sfințenia Duhului Sfânt în rugăciune. Când ne rugăm Tatălui ceresc, Fiului Său preaiubit și Duhului Sfânt, primim tăria și curajul de a mărturisi credința noastră în fața primejdiilor lumii și suferințelor prin care trecem astăzi. Rugăciunea ne face să-L recunoaștem pe Dumnezeu ca început și sfârșit al întregii noastre vieți, ea fiind focul viu al Duhului care dă mărturie de prezența Lui în Biserică și în lume. Rugăciunea îmblânzește sufletele neliniștite de panică și teamă, mai ales dacă nu sunt grăbite să primească un răspuns imediat de la Dumnezeu. Dacă în rugăciune înțelegem că fiecare zi ne este dăruită de Dumnezeu, fiind un dar și o chemare a iubirii Lui, ne ridicăm repede mintea la Dumnezeu și ne lărgim inima primind înlăuntrul ei pe Stăpânul vieții. Tocmai pentru aceasta este necesar să ascultăm glasul Mântuitorului Iisus Hristos, Care ne încurajează să ne rugăm mereu, chiar dacă văzduhul se întunecă, chiar dacă suntem în suferință și grea încercare. Atâția sfinți ai Bisericii au trecut prin experiența acestor momente dificile, dar au perseverat și au biruit pe cel viclean și greutățile vieții.

Să-L rugăm pe smeritul nostru Dumnezeu, să Își facă locaș în noi și să îmbogățească sărăcia inimilor noastre cu harul Său, spre a simți și noi măcar o fărâma din pacea și bucuria dăruite celor care au îngenuncheat smerit înaintea Împăratului așezat în ieslea din Betleem, astfel încât darul acestor preasfinte zile ale Nașterii Domnului să-l primim cu toată mulțumirea, întru înnoirea vieții noastre și spre dobândirea Împărăției lui Dumnezeu.

Hristos Se naște, slăviți-L! Hristos din Ceruri, întâmpinați-L!

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

SCRISOARE PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI

„DUMNEZEU ESTE IUBIRE ȘI CEL CE RĂMÂNE ÎN IUBIRE RĂMÂNE ÎN DUMNEZEU ȘI DUMNEZEU RĂMÂNE ÎNTRU EL ” (1 Ioan 4, 16)

CĂTRE TOT CLERUL, CINUL MONAHAL ȘI POPORUL DREPTSLĂVITOR DIN ARHIEPISCOPIA EUROPEI OCCIDENTALE

Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori,

Sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos ne găsește, an de an, cu toată ființa noastră întoarsă înspre Cel care vine în ieslea din Betleem să ne descopere iară și iară dragostea cea nemărginită a Părintelui Ceresc, a Dumnezeului Celui în Treime laudat, în numele Căruia și plin de dragostea Lui, vine în lume să ne mântuiască. Nașterea lui Hristos – spunea un părinte contemporan – este pentru El nu începutul vieții, ci începutul morții. El își asumă tot ce ține de firea noastră și cea dintâi zi a vieții Sale pe pământ este și cea dintâi zi a urcușului Său pe Cruce. Acesta este rodul, calea și încredințarea iubirii Lui pentru noi.

Pe durata Postului Nașterii Domnului, fiecare dintre noi încearcă să facă tot ce poate pentru a se pregăti de această mare sărbătoare. Încercăm să fim bineplăcuți lui Dumnezeu postind, rugându-ne, încercând să renunțăm la cât mai mult din omul cel vechi – omul păcătos – prin Taina Spovedaniei, pentru a primi pe Hristos în noi. Atunci când reușim să renunțăm la ceea ce suntem, la păcate, primim ceea ce nu suntem: pe Dumnezeu în noi! „Care momente din viață, spune Sf. Isaac Sirul, ar putea fi atât de sfinte și atât de propice primirii darurilor dumnezeiești, decât vremea rugăciunii, în care omul vorbește cu Dumnezeu? În momentul acela, când îi adresăm Lui cererile noastre și îi vorbim, omul își adună toate mișcările sufletului și toate gândurile lui și dialoghează singur cu Dumnezeu, inima lui umplându-se în abundență cu Dumnezeu.” Îl primim și ne facem primiți de El, știind că noi nu-i putem aduce nimic din ceea ce avem fără să știm cine este El. Degeaba i-ar fi adus magii smirnă, aur și tămâie dacă nu știau cine este El. Ce valoare ar fi avut aceste daruri? Dar ei au adus daruri mărturisind că este Împărat și Mântuitor al lumii. Astfel, orice am aduce lui Dumnezeu, să o facem mărturisind că El este adevăratul Dumnezeu, Mântuitorul născut în peștera necuvântătoarelor din Betleem și culcat în iesle, pentru noi, pentru ca ofranda noastră să nu fie degeaba adusă.

Prima dintre chemările creștinului este deci de a-L cunoaște pe Hristos, de a ști Cine este și ce vrea de la mine. „Iubirea dumnezeiască dă mai multă bucurie decât viața, iar cunoașterea lui Dumnezeu – care zămișlește această iubire – dă mai multă dulceață decât mierea”, zice Sfântul Isaac. Cunoașterea lui Dumnezeu naște dragostea, iar creștin este doar cel care iubește. A fi creștin înseamnă a fi îndrăgostit de Dumnezeu. Nu este vorba despre o ideologie. Viața creștină constă în a nu ne ascunde în spatele unei ideologii căreia i-am slujit sau pe

care am încerca să o propovăduim în lume, o ideologie în numele căreia i-am supune pe ceilalți, i-am umili, i-am aservi, i-am ucide. A fi creștin înseamnă a fi într-o legătură de iubire cu Dumnezeu, o legătură a dragostei cu Cel care se face rațiunea noastră de a trăi, dar și cu cel de lângă noi. „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot cugetul tău și din toată puterea ta, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși”, zice Domnul (Marcu 12, 30-31). „Fericit este deci cel care are o așa dragoste față de Dumnezeu, precum are cel nebun îndrăgostit de iubita sa”, zice Sfântul Ioan Scărarul. De ce această iubire? Pentru că Dumnezeu Însuși a ales să trăiască cu noi într-o legătură de iubire, pentru că Se dă cu totul pe Sine nouă și ne cere să ne dăm pe de-a-ntregul Lui.

Iubiți credincioși,

Adesea lumea în care trăim ne face să deviem spre alte credințe, spre alte lumini, iluzorii de multe ori, lumini ale ignoranței mai degrabă, în loc să ne lăsăm călăuziți de steaua Adevărului, a Luminii, care a strălucit la Betleem acum mai bine de două mii de ani.

Dumnezeu m-a creat liber, iar eu devin conștient de libertatea mea. Ce dragă ne este această libertate! Ne place să o afirmăm, să o trăim și ne e greu să îndurăm stăpânirea din partea altora. Or, Dumnezeu afirmă și El această libertate: El este Cel care ne-a creat liberi și ne-a dat posibilitatea de a trăi în această relație liberă cu El. Oare poate cineva să ne silească să-l iubim? Vedem acest lucru în legăturile de dragoste deformată, în care unul cere să fie iubit de cel pe care-l iubește. Dumnezeu nu face asta. El ne iubește fără a cere nimic în schimb și ne dă libertatea de a-L alege sau de a nu-L primi. Ne dă posibilitatea de a-L cunoaște, dar nu ne silește. „Și dacă aude cineva cuvintele Mele și nu le păzește, nu Eu îl judec; căci n-am venit ca să judec lumea ci ca să mântuiesc lumea.” (Ioan 12, 47).

Ce este mântuirea? Când suntem gata de a salva pe cineva, când vrem cu orice preț să trăiască, înseamnă că îl iubim. Cu toate acestea, dacă ne aruncăm în apă să salvăm pe cineva care nu vrea să fie salvat, acesta se agață de noi și murim împreună cu el. Astfel, salvarea este și ea o legătură: nu este de ajuns să iubim pe cineva pentru a-l salva, mai trebuie ca și el să accepte mâna noastră întinsă. În același fel, Dumnezeu ne mântuiește din iubire și respectându-ne libertatea, respectând alegerea noastră de a intra sau nu în legătură cu El. El ne-a mântuit fără a cere nimic în schimb. Mântuirea este deci roada iubirii, și reciproc, în această iubire găsim mântuirea:

„Raiul este iubirea lui Dumnezeu”, zice Sfântul Isaac, „iubire care poartă în ea toată desfătarea care îl poate face pe om cu adevărat fericit”.

Iubiți credincioși,

Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat în istorie, Nașterea Lui este un eveniment istoric, și chiar de la Nașterea Lui astăzi numărăm anii, nu de la facerea lumii. Iisus Hristos S-a întrupat în această lume, face parte din istoria ei, nu este un Dumnezeu străin, îndepărtat, ci apropiat nouă și asemenea cu noi, afară de păcat. Astfel, deci, chemarea noastră de creștini, provocarea noastră în această lume este cu adevărat de a descoperi, de a găsi în viața noastră această legătură de iubire cu Dumnezeu, de a-L iubi din toată inima noastră, din toată ființa noastră, cu toată puterea noastră, căci „o dragoste aprinsă pentru Dumnezeu este destulă mângâiere pentru cel care crede, chiar de-ar fi să-și piardă viața” (Sf. Isaac Sirul).

Să nu ne fie teamă, ci să cerem lui Dumnezeu să ne ajute să devenim asemenea Celui care S-a făcut asemenea nouă prin Nașterea Sa din Fecioara Maria, încredințându-I toată viața. Să îndrăznim să îi dăruim toată ființa noastră, tot ce suntem, inclusiv păcatele noastre să le punem neîncetat înaintea Lui, căci „în calitate de rob, coboară la cei împreună robi și își ia chip străin, purtându-mă pe mine întreg în Sine cu cele ale mele, pentru ca să topească în Sine Însuși ceea ce este rău, ca focul ceara, sau ca soarele umezeala pământului și eu să mă împărtășesc de ale Lui...” (Sf. Grigorie de Nazians).

Rugăciunea Părintelui Arsenie Boca

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi. Pune foc temniței în care Te ținem, aprinde dragostea Ta în inimile noastre, arde spinii patimilor și fă lumină sufletelor noastre.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi. Vino și Te sălășluiește întru noi, împreună cu Tatăl și cu Duhul, că Duhul Tău cel Sfânt Se roagă pentru noi cu suspine negrăite, când graiul și mintea noastră rămân pe jos neputincioase.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, că nu ne dăm seama ce nedesăvârșiți suntem, cât ești de aproape de sufletele noastre și cât Te depărtăm prin micimile noastre, ci luminează lumina Ta peste noi ca să vedem lumea prin ochii Tăi, să trăim în veac prin viața Ta, lumina și bucuria noastră, slavă Ție. Amin.

Vremurile pe care omenirea le trăiește deja de mai bine de doi ani, nu sunt ușoare. Ofranda pe care o aducem lui Dumnezeu să fie rugăciunea și dragostea noastră pentru toți cei ce sunt în suferințe sufletești sau trupești. Să încercăm să fim și noi, creștinii, legătura de mijlocire, precum Hristos, între pământ și Cer, mijlocitori prin rugăciune, prin solidaritate, prin curajul mărturisirii lui Hristos, trăind zi de zi dragostea lui Dumnezeu în mijlocul fraților noștri pentru ca ei să Îl poată cunoaște și prin mărturia noastră pe Iisus Hristos, care Se naște în Betleem, pentru a lumii mântuire.

Sărbătoarea Nașterii Domnului să vă fie izvor de bucurie și de lumină sfântă, spre sănătatea sufletului și a trupului, atât în Noul An cât și în toți anii pe care Dumnezeu îi pune înaintea fiecăruia dintre dumneavoastră.

Hristos Domnul să vă binecuvânteze!

Arhiepiscopul Dr. J.

Paris, Praznicul Nașterii Domnului

Dumnezeu, Țara Maicii Domnului o mirunge...

de Al. Florin Țene

Mi-e dor pe-un ștergar de turta arămie
Pusă de țărancă în țest să crească
De trilul coborât din înalt de ciocârlie
În Transilvania, Moldova și Țara Românească.

E anotimpul când satul îl colind
Și-l înveșnicesc în vers pentru mâine,
Prin centenarul acesta suferind
Mă întorc acasă pe-o punte de pâine.

Ziua scrie cu lumină în brazde poezie
Holda aurie mai trece și-n povești,
Iar poemul scris cu brațul ridică-n chindie
Imn Transilvaniei, Moldovei și Țării Românești.

Izvoarele susură imnuri sub nuci
Iar ceasul bate secundă de popas
Pe când ascult cânt de gugustiuci
Și dorul nestins în vers rămas.

Prin răscrucea de veac trec cirezi,
Dinspre ograda urlă un câine,
Sunt singur și tu mă visezi
Întorcându-mă în Țară pe-o punte de pâine.

Caut în Biblie vibrații de iubire
Și munții memoriei în noapte dor
Când sfinții îmi toarnă argint în potire
Noaptele albe își pun la vis tricolor.

Din albastru aerului scriu acum
Călare pe-o lună roșie ce curge
Deasupra galbenului holdei pe drum
Dumnezeu, Țara Maicii Domnului o mirunge...

2022 – „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al sfinților isihaști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”

ISIHASMUL, rugăciunea omului în căutarea lui Dumnezeu

Isihismul este un cuvânt de origine greacă, însemnând tăcere, liniște și concentrare interioară. Acesta reprezintă o tradiție ascetică din secolele IV-V, dar s-a organizat ca o mișcare de renaștere spirituală și teologică în secolele XIII și XIV, prin introducerea „Rugăciunii lui Iisus” ca metodă de concentrare și pace lăuntrică, în care sufletul ascultă și se deschide lui Dumnezeu.

Isihia a fost practică de părinții deșertului, care au avut ca sursă de inspirație Filocalia - iubirea frumosului dumnezeiesc. Ei au deprins viața interioară și invocarea continuă a numelui lui Iisus. „Rugăciunea inimii”, numită și „Rugăciunea lui Iisus” sau „Rugăciunea pură”, constând din cuvintele „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, este bazată pe texte scripturistice precum Luca 17, 21 - „Împărăția lui Dumnezeu este în lăuntrul vostru”, convorbirea lui Iisus cu femeia samarineancă (Ioan 4, 5-14) sau cuvintele orbului Bartimeu: „Iisuse, Fiul lui David, ai milă de mine!” (Marcu 10, 46). De asemenea, nu trebuie neglijat îndemnul Sfântului Apostol Pavel din I Tesaloniceni 5, 17: „Rugați-vă neîncetat!” și „Stăruiiți în rugăciune!” (Col. 4, 2). Isihia creează o stare în care se practică virtuțile, dintre care cele mai importante sunt curăția inimii, pocăința, dar mai ales sobrietatea, trezvia sau atenția inimii.

Rugăciunea inimii care vede lumina necreată

Pentru mulți dintre noi, rugăciunea pare o continuă succesiune de cuvinte formulate și rostite într-o anumită ordine, pe o durată limitată de timp. Uneori încercăm să atingem starea de a fi cu Dumnezeu permanent, indiferent de activitatea pe care o desfășurăm. Avva Antonie își îndemna ucenicii: „Respirați mereu pe Hristos.” Sursa este biblică, în Facerea 2, 7. „Omul este chemat să respire Duhul Sfânt”, spune Sf. Grigorie Sinaitul, iar Sf. Ioan Scărarul ne asigură: „Căderea celui ascultător e din voința lui...”. La rândul său, Teolipt al Filadelfiei, în secolul al XI-II-lea, laudă și recomandă reculegerea: „Când albinele zăresc un roi de viespi, ele stau în stup pentru a scăpa de inamicii lor. Faceți ca ele. Stați în stupul mănăstirii voastre, pătrundeți în fortăreața cea mai intimă a sufletului, unde domnesc pacea, bucuria și liniștea”. În vremea împăratului bizantin Andronic al II-lea (1282-1328), călugărul Grigorie Sinaitul vine la Muntele Athos, centrul cel mai important al vieții monastice în Bizanț, și aduce cu el isihia, devenind inițiator al isihismului propriu-zis. El a căutat să le arate călugărilor, îndreptați spre practică, calea înțelegerii, precizia isihiei și contemplarea. Doctrina lui nu face decât să rezume spiritualitatea monastică tradițională a Sf. Ioan Scărarul și a lui Nichita Stithatul, ucenicul Sfântului Simeon Noul Teolog. Monahul trebuie să caute în inimă locul în care sunt concentrate toate puterile sufletului, privind în jos, cu bărbia în piept, și respirând cât mai lent posibil. Este ceea ce Grigorie numește metoda invocării neîntrerupte a lui Iisus. Prin acest mod de rugăciune se obține unirea imediată, nu progresivă cu Dumnezeu; ea are loc când Duhul atrage spre sine însuși mintea adânc cufundată în inimă, o încătușează, interzicându-i mișcarea ei obișnuită spre obiectele exterioare. Gândirea lui Grigorie preia din marile idei mistice ale Sfântului Simeon Noul Teolog. Persistând în acest gen de contemplare, monahii spuneau că li se întâmplă să zărească o mare lumină, care le dădea o bucurie inefabilă. Or, adaugă el, acest lucru are legătură cu dogma, lumina nefiind altceva decât slava și lu-

mina necreată a lui Dumnezeu, distinctă în ființa sa și consubstanțială cu lumina care a orbit, pe Muntele Tabor, ochii apostolilor, în momentul Schimbării la Față a lui Hristos. Vederea acestei lumini constituie fericirea supremă a celor aleși. Sfântul Simeon Noul Teolog vorbește de cunoștința și simțirea harului, iar Sfântul Grigorie Palama de contemplarea nemijlocită a slavei necreate, ca elemente esențiale ale spiritualității isihaste. Ca mișcare care s-a organi-

zată la Athos, în secolele XII-XIV, isihismul nu poate fi separat de teologia „caracterului necreat al luminii taborice” și de experiența nemijlocită a slavei lui Dumnezeu. Rugăciunea lui Iisus a fost practică în special în mediul monastic și transmisă desigur și credincioșilor, care, trecând pragul unor mănăstiri bizantine din Constantinopol, aflau cum puteau lăsa în urmă lumea banală, materială sau cum puteau parcurge etapele ascezei: nepsis, adică sobrietate și vigilență; isihia, adică liniștea și odihna sufletului; Rugăciunea lui Iisus.

Să simțim prezența lui Iisus

Pentru noi, cei de astăzi, rostirea acestei rugăciuni nu înseamnă că trebuie să repetăm mecanic o formulă cu efecte magice, ci de a reuși să coborâm mintea în inimă și să simțim prezența lui Iisus. Această repetiție începe cu voce tare, apoi continuă în minte, apoi în inimă, coborând din trup în suflet. Despre cum să ne rugăm, fiecare primește sfatul duhovnicului, doctorul său sufletesc, dar, pentru a simți, nu putem avea trăirile altora, ci trebuie să o facem pentru a vedea și înțelege ce se întâmplă în comunicarea cu Dumnezeu. Este însă nevoie de răbdare, voință, discernământ, atenție. Pentru câteva momente ar trebui să ne detașăm de dorințele fără număr. Nu le vom mai putea gestiona și ne vom prăbuși în tot felul de suferințe. Pentru câteva clipe, ar fi bine dacă am părăsi înlănțuirea zilei: Stop! Este o provocare. Trebuie să încercăm să abandonăm preocupările care ne devorează zilnic, pe care le credem necesare și de care nu ne putem despărți, dar seara vedem că nu întotdeauna ne mulțumesc. Aici apare o problemă delicată, pentru că foarte mulți nu doresc o astfel de desprindere de dezamăgirile zilnice. Rugăciunea se face în liniște, iar diavolului nu-i place liniștea, de aceea fugim de ea. Tăcerea nu a plăcut, fie a lui Iisus în fața lui Pontiu Pilat sau de pe Cruce, fie a Maicii Domnului sau a viețuitorilor pustiei. Noile mijloace de comunicare sunt o parte din factorii de destructurare a ceea ce tradiția duhovnicească a creștinismului răsăritean numește isihism, trăit, firește, în deplinătate de monahi, dar necesar pentru orice viață duhovnicească temeinică.

Pr. Prof. Dr. Emanoil Băbuș

Lăsați copiii să vină la Mine!

Să sădim și să udăm în sufletele copiilor

Copiii trebuie educați duhovnicește încă dinaintea vârstei de 5-6 ani. Nu trebuie ca, înainte de a merge la școală, ei să rămână lipsiți de învățătura creștină, întrucât această vârstă este vremea „de aur” pentru a semăna și a înrădăcina în ei tot ce este bun, și de asemenea tot ce este rău... Se înțelege de la sine că inima omenească, la fel ca ogorul, nu poate rămâne pentru totdeauna pustie. Dacă în el nu vor fi semănate plantele cele bune, vor crește negreșit cele rele...

Trebuie început cu lucrurile cele mai simple, elementare: cum să își facă semnul Crucii, cum să stea la rugăciune, să învețe scurte rugăciuni și să le spună dimineața și seara, cum să intre în biserică, cum să se poarte în ea, cum să facă metanii și așa mai departe. Copiii trebuie învățați treptat, fără să fie pierdute din vedere nici cele mai mărunte lucruri, pentru că și clădirile cele mai mari sunt alcătuite din fire de nisip. Pentru copii sunt de folos lecturile și povestirile despre viețile Sfinților și din istoria biblică, însoțite de explicații și învățături morale. Treaba noastră este doar să sădim și să udăm; a face să crească este treaba lui Dumnezeu – și nu se poate ca discuțiile duhovnicești să nu aducă nici un folos, dacă atât dascălii, cât și ucenicii vor începe cu binecuvântarea lui Dumnezeu.

Sfântul Inochentie de Alaska († 1879)

Colinde, colinde

de Mihai Eminescu

Colinde, colinde,
E vremea colindelor,
Căci gheața se întinde
Asemeni oglinzilor.
Și tremură brazii
Mișcând ramurile,
Căci noaptea de azi-i
Când scântee stelele.
Se bucur copiii,
Copiii și fetele,
De dragul Mariei
Își piaptână pletele,
De dragul Mariei
Și al Mântuitorului
Lucește pe ceruri
O stea călătorului.

Sus pe culmi înalte
crește
Lumea-n case îl pofteste
Îi dă daruri să le țină
Și potire de lumină!

Bradul

E trimis de Dumnezeu,
E ocrotitorul tău.
Totdeauna ți-e aproape
Și în zi și-n miez de noapte;
Te va însoți mereu
Și la bine și la greu!

Ingerul

Râu-n care botezat
Fu Cel fără de păcat
De către Sfântul Ioan
Știm că se numea...

Jordan

Pe cine-a călăuzit
Steaua de la Răsărit
Spre acel loc unde
Maria Îl născuse pe Mesia?

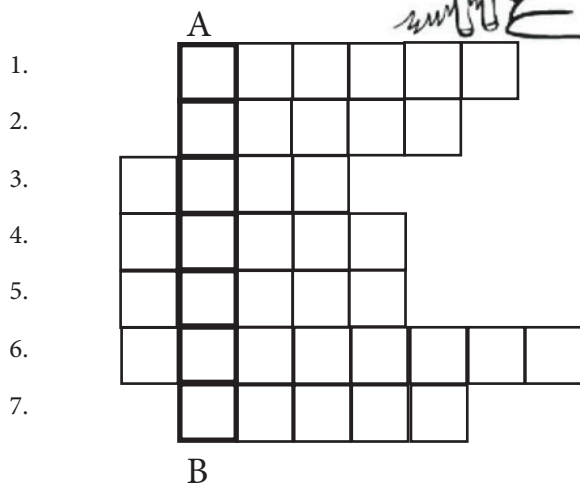
Magii

Rebus de Crăciun

Descoperiți pe linia A-B locul Nașterii Domnului Iisus Hristos.

1. Se numește «Cartea cărților»
2. Bătrânul Iosif cu Maica Domnului și Pruncul Iisus au fugit în...
3. Magii au fost călăuziți de o ...
4. Îngerii cântau la Nașterea Domnului: „... întru cei de sus lui Dumnezeu...”
5. Mântuitorul este numit în Vechiul Testament...
6. Numele unuia dintre Magii prezenți la Nașterea Domnului
7. Maica Domnului se numește...

În seara de Ajun de George Coșbuc

Afară ninge liniștit,
Și-n casă arde focul;
Iar noi pe lângă mama stând,
Demult uitarăm jocul.
E noapte, patul e făcut,
Dar cine să se culce?
Când mama spune de Iisus
Cu glasul rar și dulce.
Cum S-a născut Hristos în frig,
În ieslea cea săracă,
Cum boul peste El sufla
Căldură ca să-I facă.
Cum au venit la ieslea lui
Păstorii de la stână
Și îngerii cântând din cer,
Cu flori de măr în mână.

Colindele – teologia Bisericii în cuvinte simple

Cu toții ne amintim cu drag, în pragul sărbătorilor prilejuite de Nașterea Domnului, de vremea copilăriei. Momentele în care, de mână cu bunica ori cu părinții, mergeam la colindat sunt parte din ființa noastră și nu pot fi șterse din memorie. Două strofe cântate din două respirații, încununate de „La anul și la mulți ani!”, acestea formau colinda noastră gângurită. Era, poate, puțin pentru alții, dar suficient pentru Dumnezeu. Indiferent de vârstă, mersul la colindat era o treabă serioasă. Cu zile de repetiții, pregătiri, emoții. Dar, oare, de ce atâta implicare? Până la urmă, ce înseamnă a colinda și ce sunt colindele?

Teologia Sfintei Biserici a subliniat dintotdeauna misiunea creștinului de a fi „apostol” pentru celălalt. Mesajul Evangheliei a cuprins întreaga lume, tocmai prin faptul că cei din biserică, din comunitatea creștină, au știut să vorbească și să vestească bucuria pe care a adus-o întruparea Mântuitorului Iisus Hristos în lume. Așa s-au născut Sfintele Evanghelii și Epistolele cuprinse în Sfânta Scriptură – din dorința ca toți să înțeleagă marea taină a religiei creștine. Sfinții Apostoli au luat la pas lumea, în vestirea Evangheliei, țară cu țară, cetate cu cetate și sat cu sat, aducând cu ei lumina lui Hristos. Cum se traduce această acțiune în limbajul popular românesc?

Cu siguranță, „a colinda” este un termen potrivit pentru a desemna misiunea Sfinților Apostoli. Un termen care nu poate fi tradus în limbile moderne. De ce oare? Pentru că „a colinda” înseamnă mai mult decât a vesti Evanghelia. Înseamnă bucurie și jertfă, adăugate misiunii creștine! Când bați la poarta cuiva, nu vestești doar că Hristos S-a născut acum 2000 de ani, ci te rogi cântând – ca bucuria adusă de Smeritul Prunc din iesle să se sălășuiască în acea casă. Deci, colindatul este cale de rugăciune și de comuniune în Hristos cel născut în ieslea Betleemului.

Cum s-au născut colindele?

Încă din primele veacuri creștine, Biserica și-a exprimat învățătura dogmatică prin intermediul imnelor liturgice. Chiar din secolul I avem mărturia că primii creștini adunați în rugăciune și frângerea pâinii cântau imne. Astfel, în scrisoarea guvernatorului Pliniu către împăratul Traian, găsim mențiunea că, „în Bitinia, creștinii se adunau sâmbătă spre duminică, luau o masă nevinovată și cântau imne lui Hristos, ca unui zeu”.

Începând cu secolul al III-lea, avem de a face cu adevărate strofe poetice care transmiteau adevărurile de credință, dezvoltate mai târziu de melozi și imnografi. Noile creații liturgice au devenit normative în cultul sfintei Biserici, însă paralel cu acestea s-a dezvoltat și o poezie religioasă în cuvinte simple. Mai ales la poporul român, s-a simțit nevoia ca teologia Bisericii să fie „tradusă” în limba poporului. Pe baza

informațiilor din Sfânta Scriptură și din Sfânta Tradiție, din slujbele Bisericii și din lumina sfinților icoane, credincioșii au alcătuit versuri pline de credință – colinde.

Fecioara astăzi – primul colind al Bisericii

Istoria colindelor se deschide cu o cântare care, de aproape 1600 de ani, este folosită în cultul Sfintei Biserici. Condacul Nașterii Domnului, născut din rugăciune curată, smerenie și minune este primul colind al Sfintei Biserici.

„Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște, iar pământul peștera Celui neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc, iar magii cu steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci”.

Secolul al IV-lea este cunoscut drept „veacul troparului”. Acest supranume i se datorează faptului că, în această perioadă, au fost alcătuite cele mai multe din textele liturgice pe care le folosim până astăzi în cultul Sfintei Biserici și în rugăciunile noastre particulare. Vorbim despre teologia Bisericii exprimată în versuri, o adevărată știință. Ce făceau alcătuitoarii de tropare? Pe baza vieții unui sfânt sau din hotărârile dogmatice ale unor sinoade sau Părinți ai bisericii, așezau în versuri aceste informații, ca să fie pricepute mai ușor de către credincioși. Așa s-a întâmplat și în cazul condacului Nașterii Domnului - „Fecioara astăzi”. O istorie aparte, dată fiind frumusețea și simplitatea textului.

Sinaxarul Bisericii notează faptul că autorul acestei cântări poetice este Sfântul Roman Melodul. Sirian de origine, a trăit în Constantinopol spre sfârșitul secolului al V-lea. După câțiva ani petrecuți la Beirut, fiind diacon la Biserica Învierii, a venit în Constantinopol, slujind la biserica Maicii Domnului din Vlaherne. Smerenia lui și viața curată au făcut ca el să fie remarcat în Constantinopol. Însă, îi lipsea ceva – o voce frumoasă. Măhnirea adusă de acest mic inconvenient l-a pus la mai multă rugăciune. Aflat în fața icoanei Maicii Domnului, s-a rugat ca să poată și el să cânte în limba greacă. În timpul nopții, i s-a arătat Maica Domnului, care i-a dat o foaie de hârtie mototolită, ca să o înghită: „Deci, i se păru lui că a deschis gura și a înghițit hârtia. Și, fiind praznicul Nașterii lui Hristos, îndată ce s-a deșteptat, suindu-se în amvon, a început a cânta: Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște...”

Nicolae Pintilie

Colindul Sfântului Nicolae

Bucură-te, bucură-te,
Nicolae Mare Sfinte.
De la Mira Arhiereu
Temător de Dumnezeu

Nicolae Arhiereu
Temător de Dumnezeu
Miercurea și vinerea
Niciodată nu mânca

Îndreptător în credință
Ajutor în suferință
Când pe lume ai venit
Semnul crucii ai făcut

Pe bolnavi i-ai vindecat
Pe săraci i-ai ajutat
Creștinii din acest sat
Ție s-au încredințat

Viața ca o rugăciune

Am auzit spunându-se... eu n-am trăit, dar mă gândesc că dacă n-ar fi, nu s-ar povesti, așa că și eu cred. Cred că Dumnezeu primește jertfa rugăciunii în multe feluri de la cei se I se închină „în duh și în adevăr”.

După vremea în care se săvârșește, rugăciunea este de trei feluri, ne învață părinții Bisericii. Rugăciunea din timpul zilei (de la amiază) este de aramă. Cea de dimineață, dinainte să înceapă ziua cu adevărat, este de aur. Iar rugăciunea de noapte, cu osteneala privegherii, este de argint. Sfântul Ioan Gură de Aur întărește zicând, „Așa cum rugăciunile făcute noaptea de Apostolii Pavel și Sila au deschis porțile temniței, tot așa și rugăciunea făcută noaptea de către creștini poate deschide porțile Cerurilor”. Iar părintele Cleopa tâlcuiește astfel: „Sfinții Părinți numesc rugăciunea de noapte „de aur” pentru că noaptea mintea se poate ruga fără gânduri și imaginații. În schimb, rugăciunea de dimineață o numesc „de argint”, fiind amestecată cu oarecare griji și gânduri, iar cea din timpul zilei o numesc „de aramă”, pentru mulțimea grijilor și a gândurilor pământești, care slăbesc mult puterea rugăciunii”.

Cei mai mulți dintre noi constatăm că într-adevăr rugăciunea de dimineață este de argint – argintul (banul) nostru cu care plecăm la drum într-o nouă zi. Dar din păcate rugăciunea de la sfârșitul zilei, de seară sau chiar noapte, după lungimea drumului, nu ne este decât un bănuț de aramă cu care nu putem neguțatori mai nimic pentru suflet. După o zi de alergătură, cu atenția încordată în toate părțile ca să nu îi scape cele multe din minte, cu greu ne putem aduna asupra unui singur gând, anume de slavă lui Dumnezeu. Mintea noastră se antrenează cel puțin 12-14 ore pe zi să cuprindă cât mai multe în același timp, să aibă atenție distributivă și execuție simultană, să își maximizeze eficiența și să răspundă prompt impulsurilor din afară. După atâta nevoiță potrivnică duhului, aproape imposibil să întoarcem foaia și să ne golim mintea într-o clipită pentru rugăciune. Am vrea să ne dezbrăcăm de viața noastră cotidiană ca de o haină pentru a ne așeza la icoană în pace, departe de cele ce le-am făcut peste zi. Dar descoperim că lumea tulburată pe care o credeam în afara noastră sălășluiește de fapt, înfricoșător, înăuntrul nostru. Strigăm ca psalmistul: „Mântuiește-mă, Dumnezeule, că au intrat ape până la sufletul meu. Afundatu-m-am în noroiul adâncului care nu are fund. Intrat-am în adâncurile mării și furtuna m-a potopit” (Psalmul 68, 1-3).

Cu atât mai grea ne pare deci rugăciunea de toată vremea la care ne îndeamnă Biserica prin glasul Sfântului Apostol Pavel – „Rugați-vă neîncetat!” (I Tesaloniceni 5, 17). Dacă noi în liniștea nopții, la marginea patului de odihnă (pe care ar trebui să-l privim ca mormânt!), nu ne putem desface de cele pe care le-am făcut și cugetat peste zi, cum am putea să ne rugăm în toiul luptei din timpul zilei? „Stăpâne, Lubitorule de oameni, au doară nu-mi va fi mie acest pat groapă? Sau încă vei mai lumina cu ziua ticălosul meu suflet? Iată, groapa îmi zace înaintea și iată moartea îmi stă de față” (Rugăciunea de seară a Sfântului Ioan Damaschin).

Răspunsul stă în duhul pe care îl cultivăm în noi în toată vremea. Dacă nu ne rugăm și atunci când nu ne rugăm (adică să fim în duh de rugăciune și fără să stăm propriu-zis la rugăciune), nu ne putem ruga nici atunci când vrem să ne rugăm cu dinadinsul. „În ce te voi găsi, întru aceea te voi judeca” (Ieremia, 33, 20). Ceas al judecății este acela în care stăm la rugăciune înaintea lui Dumnezeu ne învață mitropolitul Antonie de Suruj în „Școala rugăciunii”. Să nu ne osândim singuri aducând la judecata Domnului duhul lumii, ci să ne ostenim să trăim în toată vremea, în mijlocul lumii fiind, în Duhul lui Dumnezeu. Orice facem cu conștiința prezenței lui Dumnezeu e o formă de rugăciune, adică de dialog cu Dumnezeu. Chiar și o ședință de serviciu în care avem conștiința că Dumnezeu este de față nu rămâne o pură tranzacție profesională. Nu

ne putem ruga în timp ce vorbim cu alți oameni, dar îl putem avea pe Dumnezeu aproape. Nu putem ține Psaltirea în timp ce lucrăm cu mâinile și adevărat nu ne putem

rosti nici măcar rugăciuni pe care le știm pe dinafară în timp ce îngrijim de copii. Dar orice osteneală pe care o facem cu dragoste de Dumnezeu și de aproapele e primită ca jertfă și orice grijă pe care o purtăm cu nădejde în ajutorul și ocrotirea sfinților în loc de anxietate și deznădejde ne apropie de Domnul. Mai mult decât atât, stăruind în gândul la Dumnezeu și în nădejde în orice împrejurare, dobândim o așezare sufletească ce se prelungește în noi din ce în ce mai mult. Gândul la Dumnezeu ne intră în obișnuință și devine firea noastră, ne venim în fire ca fiul risipitor. Iar firea noastră, firea omului, este însăși Ortodoxia (părintele Rafail Noica).

Acestea am auzit spunându-se... Aș fi vrut să văd și eu pe cineva de aproape trăind astfel viața ca o rugăciune. Poate că așa era bunica, deși niciodată n-am putut surprinde lucrarea ei. Pe atunci săptămâna de lucru era de șase zile iar treburile casnice nu se rânduiau atât de lesne ca acum. Tot ce făcea în gospodărie, făcea singură cu mâna ei și nu cred să fi avut vreodată răgaz pentru multe acatiste sau să fi petrecut ceasuri îndelungi înaintea icoanei. Dar ziua ei trecea alături de Dumnezeu, oricât de mult se ostenea, și mama avea convingerea că oriunde pune ea mâna, pune și Dumnezeu mila. De altfel de câte ori avea o grijă mai mare, mama îi cerea ei să o pomenească – iar rugăciunea ei era grabnic ascultată. N-am apucat să o întreb niciodată cum se ruga. Poate că așa sunt toate mamele, chipuri desprinse din poezia lui Nichifor Crainic, punând fiecare lucru înaintea lui Dumnezeu, trăind o liturghie de toată vremea:

„Când holda tăiată de seceri fu gata
Bunicul și tata
Lăsară o chită de spice în picioare
Legând-o cucernic cu fir de cicoare;
Iar spicele-n soare sclipeau mătăsose
Să-nchipuie barba lui Domnu Cristos.

Când pâinea-n cuptor semăna cu arama,
Bunica și mama
Scoțând-o sfielnic cu semnele Crucii,
Purtau parcă moaște cinstite și lucii
Că pâinea, dând abur cu dulce miros,
Părea că e barba lui Domnu Cristos.

Și iată potirul la gură te-aduce,
Iisuse Cristoase, Tu, jertfă pe Cruce,
Hrănește-mă, mamă, de sfânt Dumnezeu.
Ca bobul în spice și mustu-n ciorchine
Ești totul în toate și toate prin tine,
Tu, pâinea de-a pururi a neamului meu”
(Nichifor Crainic – „Cântecul potirului”)

Julia Monti

13 noiembrie 2022 – Sfântul Ioan Gură de Aur

Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului

„Rugăciuni strigătoare la cer”

Toate rugăciunile din Sfânta și Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și a Noului Testament, din Sfânta și Dumnezeiasca Tradiție apostolică, patristică sau dinamică a Bisericii lui Hristos și din cultul ei liturgic sunt „strigătoare la cer”. Sfânta Scriptură, Liturghierul și Molitfelnicul, Ceaslovul, Acatistierul și Cartea de rugăciuni sunt pline de rugăciuni strigătoare la cer.

Unele rugăciuni sunt mai strigătoare decât altele. Rugăciunile care străbat și deschid cerul sunt rugăciuni care străbat și veacurile. Fiecare rugăciune este o strigare la cer. Însă unele rugăciuni au fost și sunt mai strigătoare decât altele. Rugăciunile dreptilor și ale sfinților dintotdeauna și de pretutindeni au fost și sunt mai strigătoare la cer decât rugăciunile noastre, ale păcătoșilor sau ale creștinilor căldicei. Rugăciunile strigătoare la cer sunt nu numai rugăciuni auzite de Dumnezeu, ci și rugăciuni ascultate și împlinite de către El. Rugăciunile strigătoare la cer sunt modele și icoane de rugăciune pentru toți rugătorii din toate veacurile. Astfel, prin rugăciuni strigătoare la cer înțelegem acele rugăciuni care au atins și au deschis cerul, în diferite situații și împrejurări, adeseori limită, dărâmand zidul păcatului și al neputinței omului în fața lui Dumnezeu, străpungând și risipind ceața și norii care uneori se interpun între noi și Dumnezeu. Rugăciunile strigătoare la cer, pe lângă faptul că sunt pline de credință, nădejde și dragoste, sunt de cele mai multe ori și înlăcrimate sau scăldate în lacrimi.

Rugăciunile cu strigare ale dreptilor din Vechiul Testament

În Sfânta și Dumnezeiasca Scriptură, aceste rugăciuni strigătoare la cer sunt următoarele: Rugăciunea și plânsul Agarei în pustie: „Atunci s-a sculat Avraam dis-de-diminează; a luat pâine și un burduf cu apă și le-a dat Agarei; apoi, punându-i pe umeri copilul, a slobozit-o; și, plecând ea, a rătăcit prin pustiu Beer-Șeba. Când însă s-a sfârșit apa din burduf, a lepădat ea copilul sub un mărăcine. Și ducându-se, a șezut în preajma lui, ca la o bătaie de arc, căci își zicea: «Nu voiesc să văd moartea copilului meu!» Și, șezând ea acolo de o parte, și-a ridicat glasul și a plâns. Și a auzit Dumnezeu glasul copilului din locul unde era și îngerul lui Dumnezeu a strigat din cer către Agar și a zis: «Ce e, Agar? Nu te teme, că a auzit Dumnezeu glasul copilului din locul unde este! Scoală, ridică copilul și-l ține de mână, căci am să fac din el un popor mare!» Atunci i-a deschis Dumnezeu ochii și a văzut o

fântână cu apă și, mergând, și-a umplut burduful cu apă și a dat copilului să bea. Și era Dumnezeu cu copilul și a crescut acesta, a locuit în pustiu, și s-a făcut vânător” (Facere 21, 14-20).

Rugăciunea lui Moise în fața Mării Roșii, urmărit de oastea lui faraon: „Atunci a zis Domnul către Moise: «Ce strigi către Mine? Spune fiilor lui Israel să pornească, iar tu ridică-ți toiagul și-ți întinde mâna asupra mării și o desparte și vor trece fiii lui Israel prin mijlocul mării, ca pe uscat»” (Ieșire 14, 15-16).

Rugăciunea lui Samson la stânca din Lehi: „Simțind însă sete mare, a strigat către Domnul și a zis: «Tu ai făcut prin mâna robului Tău această mare izbăvire; iar acum eu mor de sete și voi cădea în mâinile celor netăiați împrejur». Atunci a deschis Domnul o crăpătură într-o stâncă din Lehi și a curs din ea apă. Și a băut Samson și și-a astâmpărat setea și duhul lui s-a înviorat. De aceea s-a și numit locul acela «Izvorul celui ce strigă», care este în Lehi până în ziua de astăzi” (Judecători 15, 16-19). La aceasta adăugăm și rugăciunea lui Samson din ceasul morții sale, din Gaza: „Atunci a strigat Samson către Domnul și a zis: «Doamne Dumnezeule, adu-ți aminte de mine și întărește-mă încă o dată, o, Dumnezeule, ca printr-o singură lovitură să mă răzbun pe filistenii pentru cei doi ochi ai mei!»” (Judecători 16, 28).

Rugăciunea Anei, mama lui Samuel, de la cortul sfânt: „Atunci Ana, după ce au mâncat și au băut ei în Șilo, s-a sculat și a stat înaintea Domnului. Iar preotul Eli ședea atunci pe scaun la ușa cortului Domnului. Ea însă s-a rugat Domnului cu sufletul întristat și a plâns amar, și a dat făgăduință, zicând: «Atotputernice Doamne, Dumnezeule Savaot, de vei căuta la întristarea roabei Tale și-ți vei aduce aminte de mine și de nu vei uita pe roaba Ta, ci vei da roabei Tale un copil de parte bărbătească, îl voi da Ție, și nu va bea el nici vin, nici sicheră, nici brici nu se va atinge de capul lui»” (I Regi 1, 9-11). Rugăciunea lui David de la începutul Psalmului 140: „Doamne, strigat-am către Tine, auzi-mă; ia aminte la glasul rugăciunii mele, când strig către Tine. Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta; ridicarea mâinilor mele, jertfă de seară” (Psalmul 140, 1-2).

Rugăciunea lui Solomon de la sfințirea Templului (III Regi 8, 12- 54), când s-a pogorât foc din cer: „Când a sfârșit Solomon rugăciunea, s-a pogorât foc din cer și a mistuit arderea de tot și jertfele, și slava Domnului a umplut templul. Atunci n-au putut preoții să intre în templul Domnului din pricina slavei lui Dumnezeu care umpluse templul. Și toți fiii lui Israel, văzând cum s-a coborât focul și slava Domnului peste templu, au căzut cu fața la pământ pe pardoseală, s-au închinat și au slăvit pe Domnul: «Că este bun, că în veac este mila Lui!»” (II Cronici 7, 1-3). Rugăciunea Sfântului Proroc Ilie de pe Carmel: „Iar la vremea jertfei de seară, s-a apropiat Ilie prorocul și a strigat la cer și a zis: «Doamne, Dumnezeule lui Avraam, al lui Isaac și al lui Israel! Auzi-mă Doamne, auzi-mă acum cu foc, ca să cunoască astăzi poporul acesta că Tu singur ești Dumnezeu în Israel și că eu sunt slujitorul Tău. Auzi-mă, Doamne, auzi-mă, ca să cunoască poporul acesta că Tu, Doamne, ești Dumnezeu și că Tu le întorci inima la Tine!». Și s-a pogorât foc de la Domnul și a mistuit arderea de tot și lemnele și pietrele și țărâna și a mistuit și toată apa care era în șanț. Și tot poporul, când a văzut aceasta, a căzut cu fața la pământ și a zis: «Domnul este Dumnezeu, Domnul este Dumnezeu!»” (III Regi 18, 36-39).

continuare în pagina 11

Poetul si Pustia...

Efortul ascetic al poetului Ioan Alexandru de a pătrunde în duh Vămile Pustiei face din creația sa un veridic dialog cu Divinitatea. El se întoarce în prima zi a Creației, parcurge drumul căderii și al jertfei, se încarcă de tensiune ontologică, pentru ca, în cele din urmă, să se poată împărtăși prin poezia - rugăciune. Asumându-și rolul de „ipostas al întregului cosmos” (V. Lossky), poetul, în trăirea sa isihastă, golește cuvintele și le rezidește după chipul și asemănarea divină, aducându-le „la starea cea mai înaltă” (Rafail Noica). Astfel, cuvintele poetice devin libere, personale și responsabile, capabile, prin iubirea din care au fost create, să preamărească și să determine, în chip tainic, viziunea scării îngerești a lui Iacob. Vocabulele rămân în Patria Pustiei într-o stare de veghe, într-o formă de trezvie care nu permite intruziunea, în semnificațiile lor, a „deșertăciunii deșertăciunilor”. Actul său poetic provine dintr-un strigăt ființial, dintr-o acută nevoie de „coborâre a minții în inimă” și de întâlnire directă, ne-mediată, cu Lumina Necreată.

Imnograful Ioan Alexandru se confesează Divinității, exprimându-și dorul eternei risipiri în liniștea profundă a timpului sacru. Dialogul mistic dintre Chipul lui Dumnezeu și „chipul creat” cunoaște o regenerare în centrul toposului liric - Pustia. „Frica de a se pierde în lume” (Heidegger) este substituită astfel cu bucuria de a se regăsi în afara ei, de a trăi acea „răpire extatică”, tămăduitoare, în cadrul unui spațiu spiritual, al deplinei călătorii duhovnicești: „Poetul și Pustia, pururi frați/ Porniți în căutare prin Pustie/ Maica lor e Pustia și ei sunt imbarcați/ Pe-o navă-mpotmolită în Pustie” (Ce este Pustia?). Lirismul său parcurge cu luciditate treptele unei adevărate vederi harice, ale unei experiențe ideatice copleșitoare, transmițând senzori pure, ascetice.

În Pustia lui Ioan Alexandru, totul „curge... stă... devine”, se

transfigurează, cuvintele ajungând purtătoare de germeii Logosului divin „De n-ai fi tu, pustie, aș fi pustiu sub soare”(Străinătate). Rodul cuvântului - rugăciune, al interiorizării sensurilor sfinte este dumnezeiasca iubire. În lirica lui Ioan Alexandru, se experiază acea iubire stăpănită de uimire și de tremurare, prin care se trăiesc forme supreme de împlinire spirituală „De ce te iubesc într-atâta! De ce nu mai / Am pace decât în preajma ta” (Bucurie); „Acum, acum sunt preaslăvit / Iubirea m-a lovit, iubire” (Joc ceresc). Poetul își mărturisește direct iubirea jertfelnică (agape) față de Creatorul său asemenea Sf. Apostol Petru, pe țărmul Mării Tiberiadei: „Doamne, Tu știi că Te iubesc” (Evanghelia după Ioan, cap. 21, versetul 16). Dacă „iubirea dumnezeiască, fiind extatică, nu permite celor ce iubesc să fie ai lor înșiși, ci ai celor pe care-i iubesc” (Dionisie Areopagitul, apud D. Stăniloae), putem să afirmăm că Ioan Alexandru, un „stavrofor” al Pustiei, trăiește veșnic în ceea ce a iubit desăvârșit - Dumnezeu și creația Sa.

Gabriela Vasiliu

continuare din pagina 12

Rugăciunea Prorocului Iona din pântecelul chitului: „Atunci s-a rugat Iona din pântecelul peștelui către Domnul Dumnezeu lui, zicând: «Strigat-am către Domnul în strămtorarea mea, și El m-a auzit; din pântecelul locuinței morților către El am strigat, și El a luat aminte la glasul meu!»” (Iona 2, 2-3). Rugăciunea Susanei, aflată în primejdie de a fi osândită la moarte pe nedrept: „Și strigând cu glas mare, Susana a zis: «Dumnezeule Cel Veșnic, Cunoscătorul celor ascunse, Care știi toate mai înainte de a se face, Tu știi că minciuni au spus ei asupra mea. Și iată mor, nefăcând nimic din cele ce au viclenit aceștia asupra mea». Și a auzit Dumnezeu glasul ei și, când o duceau să o piardă, a deșteptat duhul într-un prunc tânăr, căruia îi era numele Daniel” (Istoria Susanei 1, 42-44). Vechiul Testament se încheie cu rugăciunea de pocăință strigătoare la cer a regelui Manase dus în robie în Babilon.

Noul Legământ și strigarea către Dumnezeu

În Noul Testament, rugăciuni strigătoare la cer sunt: Rugăciunea femeii cananeence: „Doamne, ajută-mă!” (Matei 15, 25). Rugăciunea Sfinților Apostoli din corabie: „Învățătorule, Învățătorule, pierim!” (Luca 8, 24). Rugăciunea Sfântului Apostol Petru, din valuri: „Dar văzând vântul, s-a temut și, începând să se scufunde, a strigat, zicând: Doamne, scapă-mă!” (Matei 14, 30). Rugăciunea smerită a vameșului din templu: „Iar vameșul, departe stând, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicând: «Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului»” (Luca 18, 13). Rugăciunea tâlharului de pe cruce:

„Pomeniște-mă, Doamne, când vei veni în împărăția Ta. Și Iisus i-a zis: Adevărat grăiesc ție, astăzi vei fi cu Mine în rai” (Luca 23, 42-43). Rugăciunea Sfântului Arhidiacon Ștefan din ceasul morții sale: „Și îl băteau cu pietre pe Ștefan, care se ruga și zicea: Doamne, Iisuse, primește duhul meu! Și, îngenunchind, a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Și zicând acestea, a murit” (Faptele Apostolilor 7, 59-60). Rugăciunea strigătoare la cer l-a răpit pe Sfântul Apostol Pavel până la al treilea cer (cf. II -Corinteni 12, 1-4). Prin urmare, rugăciunile strigătoare la cer ne despart orice Mare Roșie aflată în fața noastră, ne izvorăsc apă din stâncă, ne pogoară foc din cer, ne izbăvesc din pântecelul chitului, ne scapă de la moarte, ne mântuiesc din furtună și ne ridică din valurile vieții. Rugăciuni strigătoare la cer sunt Rugăciunile Bisericii lui Hristos, prin Sfânta Liturghie și Sfintele Taine și ierurgii; precum și rugăciunile personale sau particulare ale creștinilor credincioși ortodocși, mireni, monahi, clerici și ierarhi. Rugăciuni strigătoare la pereți sunt rugăciunile slabe, stinse, formale, pline de neatentie, lipsite de credință și de convingere, expresie a unui suflet căldicel. Ritualurile păgânești ale preoților lui Baal și ai Astartei erau rugăciuni strigătoare la pereți; pe când rugăciunea Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul, plină de credință puternică în Dumnezeu Cel adevărat, al lui Avraam, Isaac și Iacob, este model pentru toate veacurile de rugăciune strigătoare la cer și pogorătoare de foc dumnezeiesc din cer. Într-o lume plină de rugăciuni strigătoare la pereți, avem nevoie de rugăciunile strigătoare la cer ale sfinților.

† *Daniil, Episcop al Daciei Felix*

Istoria a două cântări bisericești (IV)

Sub milostivirea ta scăpăm,
Născătoare de Dumnezeu fecioară.
Rugăciunile noastre
nu le trece cu vederea în necaz,
ci ne izbăvește din nevoi,
una curată și binecuvântată.

Această rugăciune se găsește în Ceaslov la rânduiala Vecerniei din perioada postului și în tipicul pentru rugăciunea inimii al Sfântului Iosif de la Văratec (sec. XIX). Este considerată a fi cel mai vechi imn închinat Maicii Domnului.

Textul rugăciunii a fost descoperit în anul 1917 pe un papirus egiptean achiziționat de Biblioteca John Rylands din Manchester. În urma analizei paleografice s-a stabilit că manuscrisul nu poate fi mai vechi de secolul al III-lea.

Fiind o rugăciune în care se invocă ajutorul și mijlocirea Maicii Domnului, s-a afirmat că a apărut într-un loc în care comunitatea creștină se afla într-o primejdie iminentă, probabil în contextul persecuțiilor din timpul lui Valerian sau Deciu.

Acest imn sintetizează trei adevăruri de credință fundamentale: alegerea specială a Maicii Domnului de către Dumnezeu („una binecuvântată”), pururea fecioria Maicii Domnului („una curată”) și numele de Theotokos („Născătoare de Dumnezeu” în grecește) adresat Maicii Domnului (expresia Theotokos era folosită în Alexandria înainte de anul 250 d.Hr, ceea ce confirmă plauzibilitatea datării atât de timpurie a imnului).

Născătoare de Dumnezeu, Fecioară,
bucură-te! Ceea ce ești plină de har,
Marie, Domnul este cu tine.
Binecuvântată ești tu între femei
și binecuvântat este rodul pântecelui tău,
că ai născut pe Hristos,
Mântuitorul sufletelor noastre.

Acest tropar este alcătuit din cuvintele adresate Maicii Domnului de către Arhanghelul Gavriil la Buna Vestire și se cântă la sfârșitul Vecerniei (la momentul Litiei) deoarece, potrivit tradiției, Buna Vestire ar fi avut loc seara. Introducerea în cult a imnului este atribuită patriarhului Chiril al Alexandriei, în secolul al V-lea.

Sfântul Serafim de Sarov spunea această rugăciune sub forma unei pravile de rugăciune numită „Pravila Bogorodișna”: rostirea rugăciunii „Născătoare de Dumnezeu” de 150 de ori (în slavonă cuvântul Богородица - Bogorodișna - înseamnă „Născătoarea de Dumnezeu”).

Această pravilă de rugăciune a fost dăruită creștinilor din veacul al VII-lea de însăși Maica Domnului, apoi a fost dată uitării și redescoperită de Sfântul Serafim de Sarov atunci când în chilia lui s-a găsit o cântic veche cu descrierea minunilor petrecute cu cei care împlineau pravila. Această pravilă se face în mănăstirea din Divevo a Sfântului Serafim de Sarov (Rusia) în fiecare seară la ora 21, la procesiunea de pe poteca ce înconjoară mănăstirea, numită „Drumul Maicii Domnului”.

Sinteză realizată de Monica Drăgan.

Daniel Turcea - 77 de ani de la naștere

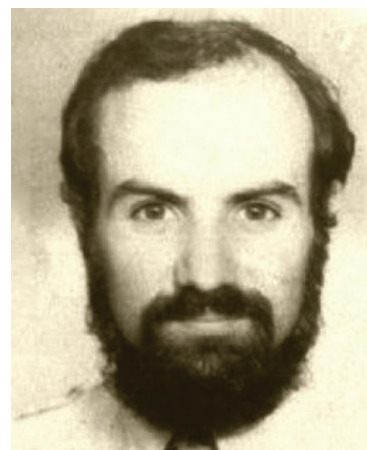
În ziua de 22 iulie 1945 se naștea, la Târgu-Jiu, poetul Daniel Turcea, care avea să ocupe un loc aparte în literatura noastră, mai ales în ceea ce privește ilustrarea în poemele sale a sentimentului religios și a trăirii mistice. A absolvit Liceul „Nicolae Bălcescu” din Pitești și a fost licențiat al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” din București.

În 1968 a debutat cu poezie în revista „Amfiteatru” (1968). Ar fi vrut să studieze Teologia la Sibiu, dar dosarul i-a fost respins, deși luase examenul cu notă mare. După câțiva ani de excese în viața personală și îndepărtarea de credință, s-a întors radical spre trăirea Ortodoxiei, în ultima perioadă retrăgându-se la Mănăstirea Cernica, unde a trăit o viață plină de rugăciune și liniștire sufletească. Volumul „Epifania” arată un poet mistic, care avea în centrul aspirațiilor apropierea de Dumnezeu.

Criticul Valeriu Cristea îl considera „un poet extraordinar, un mare poet,

cel mai mărturisit și mai limpede și mai iluminat poet creștin-ortodox (nu ortodoxist!) al literaturii noastre de după război și poate chiar al întregii literaturi române”. A murit la 28 martie 1979, la 34 de ani neîmpliniți, mormântul său aflându-se la Mănăstirea Cernica. A publicat volumele „Entropia” (1970), „Epifania” (1978) și „Iubire. Înțelepciune fără sfârșit” (1991).

Daniela Șontică

Biserica în spațiul online

Nu mai contestă nimeni, azi, rolul esențial jucat de spațiul online în viața de zi cu zi și în istoria societății omenеști contemporane, în toate domeniile. În mod ironic, și cei care exprimă rezerve sau temeri legate de dezvoltarea acestui mediu o fac tot online.

Biserica Ortodoxă Română nu putea să rămână în afara acestei realități și nici n-a rămas. Patriarhia, arhiepiscopiile, mitropolile, mai toate mănăstirile și un mare număr de parohii au site pe Internet și pagină de Facebook, pe care sunt prezentate dimensiunile și misiunile Bisericii: pastorală, culturală, social-filantropică, de promovare a tradițiilor etc. Concret, se găsesc acolo deopotrivă informații utile (cum ar fi programul slujbelor, locurile în care persoanele defavorizate pot găsi ajutor, trimiteri la instituții și documente), știri diverse despre activitățile din parohie, protoierie, mitropolie etc., informații cultural-turistice, descrierea semnificației sărbătorilor și a altor elemente din viața Bisericii, rugăciuni, istoricul lăcașurilor de cult și așa mai departe.

Totodată, Biserica Ortodoxă Română și-a dezvoltat și canale jurnalistice proprii, centrale și locale, care la rândul lor au site-uri, „Ziarul Lumina” fiind unul dintre acestea. Nu în ultimul rând, mulți dintre slujitorii Bisericii au conturi pe rețelele de socializare, ca și lăcașurile de cult, de altfel, comunicând informații și făcând comentarii asupra problemelor spirituale, culturale și sociale care prezintă interes pentru majoritatea credincioșilor.

În plus, există un foarte mare număr de publicații și site-uri cu caracter religios. O căutare după cuvintele „site religie” oferă aproape 14 milioane de rezultate!

E drept, din cauza unor poziționări excesive, nu întotdeauna un site favorabil Bisericii îi face acesteia servicii de imagine și există unele care seamănă confuzie: deși declarate creștin-ortodoxe, lansează puncte de vedere diferite de poziția Bisericii sau chiar opuse ei. Dar acestea sunt în minoritate.

Cât privește presa laică, există publicații și posturi de televiziune care abordează problemele religioase în mod decent și corect sau chiar au rubrici dedicate; există altele - nu multe - care fac eforturi permanente de a denigra Biserica și de a-i ridiculiza pe credincioși; și sunt unele pentru care religia pare pur și simplu să nu existe, excepționând eventual semnarea sfințelor sărbători.

Pe rețelele de socializare sunt multe voci care și mărturisesc credința și, în discuții, aduc informații și argumente esențiale, combătute violent de oameni - nu mulți, dar extrem de vocali - care resping absolut orice e legat de Biserică, inclusiv actele de binefacere!

De remarcat că majoritatea articolelor și intervențiilor cu subiect religios (în orice caz, cele critice!) vizează cu precădere Ortodoxia. De cele mai multe ori, referințe la alte religii se fac doar în articole vizând evenimente externe. Apropos de externe, mai observăm că atacurile la adresa credinței îmbracă, în alte țări, forme mult mai diverse și mai virulente decât în România - de pildă, practicantii de stand-up comedy care iau în derădere Biblia, citând din ea și comentând în notă umoristică. România, una dintre țările cu cel mai înalt nivel de religiozitate din lume, e scutită până acum de asemenea manifestări și este de sperat că va rămâne așa.

Tudor Călin Zarojanu

Isihia de Daniel Turcea

Sfânta iubire
-căci în jurul inimii rotește
acoperământul
întunericului
cel ce cere va lua
cu fața descoperită (adică omul dinăuntru)
oglundind
Slava Domnului

nu aripi trupești ca ale păsărilor
ci ale Duhului, chemând, ușurând,
cu aripi inteligibile.
Cel nesfârșit și fără trup se
micșorează pe Sine
din Bunătate nesfârșită.

Trupul acesta subțire s-a îmbrăcat
prin ochiul care vede.
Mai mult decât să arzi pe rug
rug ți-e și trupul de-l

desparți de suflet
și-l însetezi de patimă și somn.

Mai mult decât să-l lași să muște
biciul
din trup, pentru că nu poți nici șopti
că Dumnezeu e numai o părere
că nu-i în tine
și decât tine nu-i adevărat,

Mai mult decât să crești ca o fântână
între nisipuri
este să ai milă
de cel sărac, de cel
ce are
de tine,
de cuvântul
de lumină
privirii
blânde, sau
de hrana ta mai multă lipsă,
căci dăruind, lui Dumnezeu te asemeni.

Mircea Vulcănescu (1904-1952) – mărturisitor pentru Hristos

„Fără religie și istoricitatea lui Iisus lumea este un imens pustiu de sare și cenușă!”

În această toamnă s-au împlinit 70 ani de la mutarea în veșnicie a martirului Mircea Vulcănescu, căci la 29 octombrie 1952 se stingea din viață în penitenciarul Aiud remarcabilul creștin ortodox și om de cultură. El a fost scriitor, filosof, sociolog, economist, spirit enciclopedic și personalitate complexă a generației interbelice.

Mircea Vulcănescu s-a născut în 1904 la București. A făcut studii universitare de filosofie și de drept la București (licențe în 1925), continuate printr-o specializare la Paris. Asistent la Sociologie și Etică, la catedra profesorului Dimitrie Gusti, a participat la campaniile monografice, impunându-se ca „filosoful” Școlii de sociologie de la București. A fost unul dintre teoreticienii „tinerei generații”, deosebit de activ la Asociația „Criterion”, apoi referent la Oficiul de studii al Ministerului de Finanțe, director al Direcției Vămirilor și al Datoriei Publice, unul dintre conducătorii Asociației Științifice pentru *Enciclopedia României*. După 1937 s-a preocupat de elaborarea unui model ontologic al omului românesc, idee conturată îndeosebi prin lucrările: *Omul românesc*, *Ispita dacică*, *Existența concretă în metafizica românească* și *Dimensiunea românească a existenței*. În perioada celui de-al doilea război mondial a fost însărcinat cu gestiunea financiară a treburilor țării. Întrucât a fost subsecretar de stat la Ministerul de Finanțe (ianuarie 1941–august 1944) în guvernul lui Ion Antonescu, a fost judecat în 1946 și condamnat la opt ani temniță grea, suferind în închisorile Văcărești, Jilava și Aiud.

Cu Mircea Vulcănescu s-a săvârșit atunci și se săvârșește și acum una dintre cele mai mari nedreptăți, fiind acuzat pentru fapte ce nu i-au aparținut. El nu a avut idei politice în sensul de apartenență la o ideologie politică și nu fusese factor decizional al politicii guvernului din care făcuse parte. Este clar, Vulcănescu nu a făcut nici un fel de politică, el a fost un tehnician în guvern, care nu urmărise decât ca economia românească să se dezvolte pe coordonate favorabile patriei sale în vremuri grele. Nu se poate contesta faptul că el a fost un mare patriot și a făcut tot ce i-a stat în putință ca să servească națiunea sa și nu un anumit regim politic.

Opțiunile sale naționalist creștine au fost influențate mai ales de profesorii care i-au dat unele direcții pentru activitatea sa științifică, între aceștia numărându-se Dimitrie Gusti, Vasile Pârvan și Nae Ionescu. În cercul de discipoli ai lui Nae Ionescu, Vulcănescu intră în contact cu Mircea Eliade, Constantin Noica și Emil Cioran. Alături de Eliade, Vulcănescu a rămas un permanent admirator al lui Nae Ionescu, care

îl va influența mult în formarea sa spirituală. Preocupările sale asupra problemelor de religie și spiritualitate izvorau și dintr-o credință personală puternică, manifestată destul de bine în scrierile sale. Potrivit scriitorului Ștefan J. Fay, Mircea Vulcănescu era un fidel creștin ortodox, acesta spunea despre el: „Mircea era, se știe bine, profund credincios. Pentru dânsul, religia cea dreaptă - cum o spune și cuvântul - era religia ortodoxă. Dar la aceasta se adăuga o nuanță în plus, religia ortodoxă română. Pentru el, între noțiunea de religie, ortodoxie și românism era o corelație indestructibilă. Poporul român nu putea fi citit în afara acestei strânse corelații. Poporul român nu ar fi putut dăinui, cu obiceiurile, limba, spiritul și hotarele sale firești fără casa Bisericii Ortodoxe Române, cu ceea ce cuprindea ea, de la miturile ancestrale-precreștine, la Hristos, Apostoli, Sfinții martiri și înțelepții Bisericii”.

Opera omului de cultură și creștinului Mircea Vulcănescu este impresionantă, atât prin dimensiune, prin profunzimea sa filosofică, dar mai ales prin cea religioasă, unde își manifestă convingerea creștin-ortodoxă. De asemenea, trebuie amintite lucrările (unele reeditate) cu caracter economic, istoric și juridic, dintre acestea amintim: *Chestionar mitologic*, Mănăstirea Dealu, 1938; *Dimitrie Gusti și școala sociologică de la București*, București, 1937; *Dimensiunea românească a existenței*, ediție îngrijită de Marin Diaconu, București, Editura Eminescu, 1995; *Logos și eros. Creștinul în lumea modernă*, Paideia, 1991; *Pentru o nouă spiritualitate filosofică*, București, 1992; *Posibilitățile filosofiei creștine*, Anastasia, 1996; *Războiul pentru întregirea neamului*, Cluj Napoca, 1991.

Despre viețuirea în Penitenciarul Aiud, Mircea Vulcănescu avea să mărturisească familiei, pe o carte poștală, trimisă în anul 1947: „începutul a fost greu; ca la judecata dintâi, când te înfățișezi gol dinaintea lui Dumnezeu, între îngeri și draci. A fost pe urmă un (alt) ceas greu. M-am temut de singurătate... Păream pierdut în fundul lumii și purtat de o aripă. Am plâns, dar nu de necaz, ci la gândul, ce trist trebuie să fi fost Ghetsimani sau Golgota... Am rămas în sfârșit cu mine însumi... Am stat de vorbă cu mine despre evidență, despre mine, despre natură, despre Dumnezeu... M-am simțit tulburător de lucid, dar spăimântător de liber”.

Omul politic (PNȚ) Ion Diaconescu în lucrarea „Temnița - destinul generației noastre” (Nemira, 1998) scria: „La Aiud, printre cei ce se dăruiau acestei munci de difuzare a cunoștințelor lor, mi s-a întipărit în minte și în inimă figura luminoasă a lui Mircea Vulcănescu. Părea o enciclopedie ambulantă, avea cunoștințe vaste într-o multitudine de domenii și le reda cu mult talent, însoțindu-le, în chipul cel mai atrăgător, cu tot felul de amintiri personale și anecdote, dintre care unele mi-au rămas până azi în memorie... El, ca un adevărat dascăl de școală veche, se preocupa mult și de aspectele morale ale conviețuirii noastre în temniță; chiar compusese un fel de cod de comportare al deținuților, vizând atât raporturile cu administrația, cât și raporturile dintre noi”. Fostul său student Ioan Halmaghi, mai apoi coleg de temniță la Aiud, avea să mărturisească: „Mircea Vulcănescu este unul dintre geniile enciclopedice ale culturii românești, un geniu prodigios și un practicant al vieții creștine... în închisoare, mai vizibil decât oriunde, a avut ocazia să pună în practică morala creștină, pe care o propăvăduise de la catedră și în scrisul său”. Nistor Man, coleg de celulă într-o anumită perioadă, menționa într-o carte: „adevăratul intelectual se împacă cu veșnicia, trăiește veșnicia și acționează din perspectiva ei înainte de a intra în veșnicie. Asta este atitudinea intelectualului pe care am învățat-o de la Mircea Vulcănescu și pe care mi-am însușit-o”. El spunea că Vulcănescu „respira eternitatea” și insista asupra faptului, că „numai Dumnezeu face

continuare în pagina 15

Post adevărat sau regim alimentar?

Suntem în perioada postului de patruzeci de zile rânduit înaintea Marelui Praznic al Nașterii Mântuitorului Hristos. La începutul fiecărui post ne propunem să reușim postirea cu pace și binecuvântare, dar mai ales cu folos duhovnicesc. Știm toți că postul nu înseamnă doar abținere de la anumite feluri de mâncare, dar cum se poate ajunge la a ține post cu adevărat aflăm numai ținând postul, nu din auzite.

Orice definiție a postului pe care o citim în cărțile care ne redau învățătura de credință creștin-ortodoxă ne spune că postul are două dimensiuni - trupească și sufletească. Postul înseamnă atât abținere de la anumite alimente, dar mai ales cultivarea virtuților, dintre care cea mai valoroasă este iubirea aproapelui. Vechiul Testament nu cunoștea perioade de post comunitar, cu excepția zilei ispășirii sau Yom Kippur, când evreii nu mâncau și nu beau nimic de la un apus al soarelui până la următorul, cerând lui Dumnezeu iertare pentru păcatele săvârșite. Gestul văzut al acestui post de pocăință era sacrificarea unui animal în afara cetății și stropirea cu sângele acestuia a părții celei mai importante din Cortul Mărturie sau Templul din Ierusalim - Sfânta Sfintelor. Acest lucru era săvârșit doar de marele preot, care putea intra acolo doar în această zi a anului. Cu toate acestea, la nivel personal, evreii puteau posti pentru a-și cere iertare sau pentru a cere binecuvântarea lui Dumnezeu în vederea săvârșirii unei lucrări. Astfel, Moise nu mânncă și nu bea timp de patruzeci de zile înainte de a primi Tablele Legii. La fel face ulterior și Mântuitorul Hristos, înainte de a merge să propovăduiască. Postirea îl pregătește astfel pe om înainte de întâlnirea cu Dumnezeu. Nu poți vedea pe Domnul nepregătit. Postul înseamnă această pregătire pentru o întâlnire autentică.

În Biserica Ortodoxă, postirea înseamnă atât regim alimentar, cât și rugăciune, dublată de fapte bune. Dacă toate acestea nu sunt prezente în egală măsură, atunci postul creștinului nu este complet. În acest caz, postul nostru se va rezuma la un regim alimentar, benefic desigur pentru sănătatea trupească, dar insuficient sau chiar inutil pentru cea sufletească. Postirea creștinului ortodox înseamnă deci, chiar și matematic, doar o treime abținerea de la anumite alimente. El mai are de lucrat dublu pentru a face postul o perioadă care să aibă sens și să nu fie doar o cură de slăbire sau abținerea plină de frustrări care pot naște păcate și patimi din cele mai grele. Ce folos să ținem post dacă bârfim, asuprim, punem la cale răutăți sau chiar săvârșim păcate împotriva lui Dumnezeu și a aproapelui? În Cartea prorocului Isaia, Dumnezeu spune despre post: „Da, în zi de post, voi vă vedeți de treburile voastre și asupriți pe toți lucrătorii voștri. Voi postiți ca să vă certați și să vă sfâdiți și să bateți furioși cu pumnul; nu postiți cum se cuvine zilei aceleia, ca glasul vostru să se audă sus. Este oare acesta un post care Îmi place, o zi în care omul își smerește sufletul său? Să-și plece capul ca o trestie, să se culce pe sac și în cenușă, oare acesta se cheamă post, zi plăcută Domnului? Nu știți voi postul care Îmi place? - zice Domnul. Rupeti

lanțurile nedreptății, dezlegați legăturile jugului, dați drumul celor asupriți și sfârâmați jugul lor. Împarte pâinea ta cu cel flămând, adăpostește în casă pe cel sărman, pe cel gol îmbracă-l și nu te ascunde de

cel de un neam cu tine” (Isaia 58, 3-7). Mai departe, tot Dumnezeu este Cel Care spune, prin glasul prorocului, ce urmări nebănuite și pline de belșug duhovnicesc are postul cel adevărat: „Atunci lumina ta va răsări ca zorile și tămăduirea ta se va grăbi. Dreptatea ta va merge înaintea ta, iar în urma ta slava lui Dumnezeu. Atunci vei striga și Domnul te va auzi; la strigătul tău El va zice: Iată-mă! Dacă tu îndepărtezi din mijlocul tău asuprirea, amenințarea cu mâna și cuvântul de cârtire, dacă dai pâinea ta celui flămând și tu saturi sufletul amărât, lumina ta va răsări în întuneric și bezna ta va fi ca miezul zilei. Domnul te va călăuzi necontenit și în pustiu va sătura sufletul tău. El va da tărie oaselor tale și vei fi ca o grădină adăpată, ca un izvor de apă vie, care nu seacă niciodată” (Isaia 58, 8-11).

Iată ce fel de răsplată primește cel care postește cu adevărat. Să ne întrebăm de câte ori am reușit noi să ținem un astfel de post, care să îmbine regimul alimentar cu rugăciunea și fapta bună? De câte ori am reușit să primim apoi măcar un crâmpel din cele făgăduite de Dumnezeu celui care postește cu adevărat? De aceea, postul alimentar, chiar dacă pare ușor de ținut, nu trebuie să fie mai aspru decât puterea omului. Acesta trebuie ținut în conformitate cu nivelul de propășire lăuntrică pe care cel mai bine o cunoaște preotul duhovnic, în urma Spovedaniei. Așa se stabilesc regimul alimentar și rânduiala de rugăciune și fapte bune din timpul postului și din timpul vieții creștinului. Singură abținerea de la alimente, chiar dublată de rugăciune, nu ajută în urcușul nostru duhovnicesc, dacă nu urmează și manifestarea faptică a iubirii aproapelui prin fapte bune. De fapt, mult mai importante sunt rugăciunea și faptele bune, căci acestea nu trebuie să lipsească niciodată din viața creștinului, pe când postul este numai în anumite perioade din an. Postul dinaintea Marelui Praznic al Nașterii Mântuitorului Hristos ne duce cu gândul la familie, mai ales la familiile nevoiașe care duc lipsă de cele necesare traiului zilnic. Vom întâmpina acest praznic bucuroși și plini de însuflețire dacă vom fi trimis ajutoare celor care au nevoie de ele, mai mult decât dacă vom fi mâncat numai grâu fiert și pâine uscată, cu toate că nici acestea nu trebuie neglijate.

Pr. Eugeniu Rogoti

continuare din pagina 14

dreptatea. Noi n-avem voie să ne facem singuri dreptate”. Pe baza unor mărturii date de confracții de suferință, scriitorul Ștefan J. Fay prezenta tabloul morții lui Mircea Vulcănescu: „A cerut câtorva deținuți de la Aiud să-l vegheze, să nu-l lase să adoarmă. Voia să moară treaz. Era obsedat de gândul de a surprinde moartea lucid, de a privi Moartea în față, așa cum privise drept în față toate binecuvântările și blestemele vieții. Și a spus atunci acele patru vorbe: «Să nu ne răzbunați». Astfel, martirul creștin își ierta persecutorii”.

Mircea Vulcănescu n-a încetat niciodată să creadă că sistemul comunist se va prăbuși, el spunea fraților de suferință la Jilava: „Eu n-am să mai trăiesc, dar voi o să apucați să trăiți clipa eliberării țării noastre, clipa prăbușirii comunismului”.

Se poate afirma, că Mircea Vulcănescu a fost creștinul și intelectualul de geniu care, asemenea mentorului său Nae Ionescu, era pe punctul de a spune cuvântul ultim în problemele majore ale culturii și spiritualității românești, ca și ultimele concluzii despre viață, trase dintr-o experiență interioară fertilă și profundă.

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

Responsabilitatea propriei stări de bine

Sintagma „secolul vitezei” este poate un clișeu, însă, dacă ne-am oprit măcar puțin să o analizăm, ne-am da seama cât de mult exprimă realitatea prezentă. Ultimele luni ne-au încetinit într-un fel sau altul alergarea frenetică în care eram angajați, dar, cu toate acestea, rapiditatea cu care datele din jurul nostru se schimbă și nevoia creierului de a se adapta acestei realități indică cât de actuală este această expresie. Să nu uităm că zilele noastre au sfârșit, de aceea să nu neglijăm a le trăi după un set de valori, cu intenție și bucurie.

Da, am petrecut mai mult timp cu familia, nu am călătorit atât de mult și atât de departe, însă grijile legate de viitor sau starea de sănătate s-au înmulțit, iar responsabilitatea pentru viața noastră a crescut, prin adoptarea comportamentelor de protecție. Sărim de la un stimul la altul și de la o informație la alta, deoarece creierul nu are energia să prelucreze fiecare informație în profunzime, pentru că o alta este deja gata de a fi auzită sau văzută. În trecut, modul de transmitere a informațiilor era mai lent, la fel ca ritmul vieții: când redactai o scrisoare în care transmiteai informații sau emoții, procesul era îndelung: cumpărai plicuri și timbre, o scriai, o puneai la poștă, așteptai răspunsul cu nerăbdare, apoi citeai conținutul pe îndelete de cel puțin câteva ori. Lucrurile se întâmplau într-un anumit ritm, astfel că informația avea timp să fie procesată și asimilată. Astăzi trimitem un mesaj, iar peste câteva secunde primim răspunsul. Trimitem mesaje cu mare încărcătură emoțională, iar celălalt ne răspunde instant, însă cât a perceput în profunzime creierul mesajul, vedem cu claritate în superficialitatea relațiilor de astăzi.

Am intrat în ultima lună a anului și, prin excelență, luna decembrie este numită luna bilanțurilor, a introspecției. În această perioadă ne dedicăm un timp în care vedem în ce mod s-au scurs zilele pentru noi, ce obiective ne-am atins și cum arată relațiile noastre. Am făcut bine, atât cât a ținut de noi? Suntem împliniți? Trăim cu intenție sau lăsăm viața să curgă în virtutea inerției? În Psalmul 90 se spune: „Învăță-ne să ne numărăm bine zilele ca să căpătăm o inimă înțeleaptă”.

Câteva reguli

Viața este un capital finit, căci într-o zi se va termina. Nu dispunem de zile la nesfârșit, iar a le trăi după un set de valori, cu intenție și bucurie, sunt aspecte pe care nu ar trebui să le neglijăm. O carte care aduce în atenție standarde și un trăi potrivit, nu ca victime în propria viață, este volumul intitulat „12 reguli de viață. Un antidot la haosul din jurul nostru” al psihologului canadian Jordan Peterson, considerat un fenomen on-line. Conferințele pe care le susține pe propriul canal YouTube sunt vizualizate de zeci de milioane de oameni, fiind fascinante prin faptul că explică concepte complexe, făcând analogii istorice, din literatura universală, neuroștiințe, filosofie, anecdote și arată aplicabilitatea lor în situații concrete de viață. Când auzim de reguli avem impresia că ele sunt construite pentru a ne restrânge libertatea și nu pentru a ne proteja sau oferi câteva jaloane printre care să ne desfășurăm activitatea. Regulile pentru viață sunt,

în fond, indicatoare care ne vorbesc despre ce valori ne propulsează spre atingerea țăntelor noastre și vin ca un ajutor mult așteptat de către cei care au nevoie de un ghid în a-și organiza viața și acțiunile. Cele 12 reguli de viață enunțate de Jordan Peterson sunt: Stai drept și trage umerii înapoi; ai responsabilitatea de a te ajuta, comportă-te ca atare; împrieteniți-vă cu cei care vă doresc numai binele; compară-te cu cel ce erai tu în trecut, nu cu altcineva din prezent; nu-ți lăsa copiii să-ți facă lucruri care te vor enerva; fă-ți ordine în propria casă înainte de a judeca lumea; concentrează-te pe lucrurile cu adevărat importante, și nu pe plăcerile imediate; spune adevărul sau, cel puțin, nu minți; pornește de la premiza că s-ar putea ca persoana pe care o ascuți să știe ceva ce tu nu știi; fii precis în exprimare; renunțați la excesul de protecție și siguranță pe care dorim să-l oferim copilului; este important să fim buni.

„Preia responsabilitatea propriei stări de bine, încearcă să-ți apropie familia, încearcă să servești comunitatea. Caută adevărul. Aceasta este temelia pe care să-ți clădești viața în așa fel încât să faci față dificultăților vieții”, scrie Jordan Peterson în cartea sa.

Calea spre fericire: relațiile interumane

Relațiile împlinitoare sunt o continuă căutare a sufletului nostru. În cadrul relațiilor ne dezvoltăm și ne vindecăm rănilor neubiții încă din copilărie. Însă pentru a ajunge acolo, este necesar să înțelegem că dragostea nu înseamnă control, șantaj, manipulare sau concurență. Dragostea e compusă din cel mai profund respect și admirație pentru ființa umană, în toată complexitatea ei. Iubirea înseamnă libertate în exprimare și în modul de a fi, autenticitate și acceptare necondiționată. Acesta este un mod de gândire care se educă, o atitudine care se formează în timp, prin autoeducație și introspecție. Dacă, însă, nu-ți vei vindeca rănilor emoționale, îl vei târî și pe cel de lângă tine, care te iubeste și îți vrea binele, în peștera ta emoțională. Oricât de mult te-ar iubi un om, la un moment dat capacitatea lui de toleranță scade și pleacă sau stă și e nefericit sau sunteți doi străini.

Fă-ți curajul de a te lăsa vulnerabil, vorbește despre temerile tale, limitele, convingerile interioare și exterioare, povestea ta, regretele pe care le ai. Putem să ne vindecăm de ne iubire atunci când o primim și vedem în ochii celui alt, iar acest proces este favorizat de deschiderea inimii. Emoțiile negative intense pe care le simți, fricile, retragerea sau defensivă, supracompensarea sau manipularea sunt mesagerii nevoilor tale neîndeplinite. Aceste mecanisme de apărare sunt „protectorii” tăi în încercarea de a te feri de respingere, rușine, frica de a nu fi iubit sau acceptat. Nu ucide mesagerul, ci invită-l la „masa rotundă” pentru a înțelege originea emoțiilor și comportamentelor tale.

Perpetuăm ani de zile o serie de modele emoționale pe care nu le înțelegem, dar nu avem disponibilitatea să le înțelegem sau exercițiul privirii cu atenție și integritate la motivațiile noastre adânci. Fiecare răspuns se află în noi, dacă avem tăria să punem întrebările potrivite și dificile. Purtăm ani de zile convingeri și credințe disfuncționale în care nu am văzut valoare în noi, nu am crezut că merităm iubirea sau fericirea, iar deciziile noastre au reflectat aceasta. Cuvintele au putere. Puterea de a te transforma, puterea de a te ridica, puterea de a-ți oferi ție speranță și celui de lângă tine. Doctor Ina Bylock a lucrat cu bolnavii în fază terminală și în cărțile ei, foarte populare, a scris cele mai frecvente cuvinte pe care le spun bolnavii pe patul de moarte. Declarațiile lor sunt: „Iartă-mă; Te iert; Mulțumesc; Te iubesc”. Aceste cuvinte schimbă relații. Începe prin a ți le spune ție în fiecare zi, deoarece ele îți pot schimba viața.

Acest sfârșit de an este o bună oportunitate de autoevaluare și schimbare. Cu toții suntem pe acest drum numit viață. Îți doresc curaj și putere să privești înspre adâncul ființei tale și să iei cele mai bune decizii!

Alina A. Rotaru, psiholog

O CASĂ DIN HUMULEȘTI

La o casă de pe o uliță dintr-un sat al Moldovei, un sat românesc ca atâtea altele, unde casele sunt niște chimire încrustate și oamenii se scaldă parcă în soare și-și potolesc setea din ciutura lunii, toată țara asta și lumea altor țări își pleacă sufletul într-o cinstire. Satul se cheamă Humulești și se uită, asemenea cetății Neamțului, în oglinda de lumină a Ozanei. Călătorii români și străini bat drum de sute și mii de kilometri pentru a intra în casa din ulița cu asfalt acum. Acareturile din jur nu mai sunt cele bătrânești. Lumea cea nouă și-a tocmit și nouă așezare. Casa aceasta bătrânească vizază într-o realitate urbană schimbată ca o relicvă de preț a unui timp urcat în rama eternității. În odaile ei imaginația și amintirile ancestrale te proiectează într-un timp care nu mai e, dar rămâne nemuritor prin feciorul lui Ștefan a Petrei Ciubotariul, care aici s-a ivit pe lume.

Privești masa rotundă ca o roată de car ieșită din butuc și te învăluie mireasma de bucate a unei seri după istovitoarea muncă a câmpului. Și vezi cu ochii minții o seminție de țărani stând pe scaunele cu trei picioare ca pe niște trunchiuri de copac și te umpli de bucuria lor curată ca ierburile în care își fac loc spre soare firele subțiri ale fragilor. Te mai învârti într-o parte și dai cu ochii de lavița cu cergă, lavița tare, pe care, după osteneala unei zile, un om al pământului se odihnea dormind ca în aromitoarea învăluire a fânului abia cosit. O casă spre care omul se întorcea după truda câmpului ca spre o binecuvântare, unde femeia nu mai prididea cu truda mărunță și nesfârșită, iar copiii făceau năstrușnicii peste năstrușnicii. O casă ca atâtea altele - de pe o uliță din Humulești. Lumea de peste lume vine aici pentru ca să vadă cu ochii ei locul unde s-a născut și a copilărit scriitorul unic și irepetabil - Ion Creangă.

Au existat zeci și zeci de mii de asemenea case în România, în care viața a fost aproape la fel. Dar nimeni până la el și nimeni după dânsul nu a avut ochi să vadă atât de adânc și har să scrie așa de adevărat. Marele scriitor a fost chemat să povestească despre tot ce-a strâns de fapt un neam întreg de țărani români. La casa din Humulești nu e zi în care oamenii să nu intre și să nu se înfloare. Aici, vizitatorii se scaldă în soare și-și potolesc setea din ciutura lunii. Ozana e limpede și frumos curgătoare. Așa a văzut-o el, năzdrăvanul Nică a lui Ștefan a Petrei, așa va fi cât lumea și pământul.

Humuleștii nu mai seamănă de mult cu satul copilăriei lui Nică a lui Ștefan a Petrei Ciubotariul. A dispărut de amar de vreme acel tip de casă despre care amintește George Călinescu în monografia pe care i-o consacră lui Ion Creangă. „Casa, socotită ca de frunțaș, era o colibă, cu o căciulă mare de șindrile și alcătuită dintr-o singură odaie mare, cu două ferestruici de-o parte, în lung și una la căpătâi și dintr-o tindă ocupată pe jumătate de cuptorul care își avea gura și o parte din trup în odaia cea mare. Tavanul era din grinzi și cuptorul era lipit cu humă. Lucrurile de prin casă erau

puține și primitive: o laiță de stejar greu, o masă tot de stejar, roata de tors, războiul și, desigur, paturi pe lângă pereți pentru culcarea celor aproape zece ființe.”

Humuleștenii duc azi o viață urbană. Așezarea lor face trup comun cu Târgu Neamț, ridicat între timp la rangul de oraș, cu o statură de întemeiere urbană modernă. Dacă nu s-ar fi născut și n-ar fi copilărit aici Ion Creangă, casa lui Ștefan a Petrei Ciubotariul mai mult ca sigur că s-ar fi risipit și ar fi dispărut cu vremea. Așa, ea supraviețuiește ca o relicvă de preț, amintind viața lui Ion Creangă și, în același timp, viața poporului care l-a trimis în lume ca pe un vestitor al genialității sale.

Te așezi pe prispa casei, sau pe lavița de sub geamul cât un ștergar, și te cutreieră amintirea copilăriei lui Creangă și aceea a propriei copilării, într-un amestec ciudat, ca și cum amândouă ar fi fost ale tale, și chipul Smarandei e aidoma cu al mamei tale. „Știa, vezi bine, soarele cu cine are de-a face, căci eram feciorul mamei, care și ea era cu adevărat că știa a face multe și mari minunății: alunga nourii cei negri de pe deasupra satului nostru și abătea grindina în alte părți, înfingând toporul în pământ, afară dinaintea ușei; închea apa numai cu două picioare de vacă, de se încrucea lumea de mirare; bătea pământul sau peretele sau vreun lemn de care mă păleam la cap, la mână sau la picior, zicând: «Na, na!» și îndată-mi trecea durerea...”

Aici, la Humulești, ca și în ceasurile când citești „Amintiri din copilărie”, poveștile și toate celelalte scrieri ale sale, te pătrunzi de ceea ce Garabet Ibrăileanu a surprins în câteva cuvinte-efigie: „Autorul profund - demiurgos - al operei lui Creangă e poporul: concepțiile lui Creangă sunt ale poporului; al lui Creangă e numai talentul pe care-l are din naștere”.

Grigore Ilisei

Câteva citate pe care ni le-a lăsat Creangă, spre liniștea sufletului și neliniștea minții:

„Când sufletul îți este gol și inima fără simțire, degeaba mai cauți pricină cu lumea din afară”.

„Hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea este veselă și nevinovată și drept vorbind, acesta-i adevărul”.

„Cartea îți aduce și oarecare mângâiere. Eu să nu fi știut a ceti, de mult aș fi înnebunit, câte am avut pe capul meu... din cărți culegi multă înțelepciune”.

„Dacă Dumnezeu nu ne-ar fi găurit pielea în dreptul ochilor, nu ne-am putea vedea greșelile unii altora”.

ISIHAMUL - Omul între cer și pământ

Ce este isihasmul?

Isihasmul reprezintă retragerea din lumea fizică a celor care, dedicându-se unei vieți pustnice (alcătuite din rugăciune continuă, post, penitență, tăcere, muncă și priva-re de desfătările lumesti), se unesc cu Dumnezeu. Când dragostea omului pentru Dumnezeu va fi mai mare decât dragostea omului pentru lume, atunci omul nu va alege, ci va fi chemat în sihăstrie, iar puterea de a răzbate acolo nu poate veni decât din această dragoste.

Isihasm – etimologie și origine

Termenul de “isihasm” provine din grecescul “hesychasmos”, care înseamnă “liniște”, “împăcare”. Actualii practicanți isihăști-sihaștrii (hesychastes), sunt vechii pustnici, care au apărut la sfârșitul secolului al III-lea, când după pacea constantină, Părinții Deșertului au părăsit orașele Imperiului Roman și zonele locuite pentru a se refugia în pustiiile Siriei și ale Egiptului. Astfel, isihasmul își are rădăcinile în Bizanț și își găsește dezvoltarea în Biserica Ortodoxă, în sec. XIII-XIV, după învățătura teologului Grigorie Palama (arhiepiscop al Tesalonicului 1347-1359), iar tocmai de aceea mai poartă și numele de “palamism”.

Nașterea isihasmului

Cert ne este însă un singur lucru, a tinde spre isihasm este omenesc. Orice om tinde spre liniște și pace, în mod conștient sau inconștient, căci impulsul înspre a avea liniște face parte din firescul uman. Omul care îl îndepărtează pe Dumnezeu prin faptele sale, trăiește cu sufletul în iad și astfel departe de liniște și de pace, în mod conștient sau inconștient. Limpezimea gândirii izvorăște prin unirea trupului cu sufletul, a minții cu inima, iar astfel doar prin rugăciune și dragoste manifestată către Dumnezeu se poate dobândi, în mod conștient, pacea lăuntrică și înălțarea sufletului deasupra lumii prin însăși moartea lumii.

Puterea rugăciunii

Isihasmul poate fi definit și ca o disciplină de ordin ascetic și totodată ca o jertfă a omului care renunță la întreaga lume pentru a se putea înălța cât mai cu putință, din dragoste, spre dragoste, spre lumină, spre Dumnezeu. Aceasta înălțare se realizează în mod paradoxal coborând mintea către inimă, atingând liniștea lăuntrică din adâncul sufletului, prin puterea rugăciunii lui Iisus Hristos, rugăciunea inimii și a minții: “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul Lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”.

Trebuie să nu uităm că Fiul Lui Dumnezeu ne-a îndemnat ca rugăciunea să fie una continuă: “Și le spunea o pildă cum trebuie să se roage și să nu-și piardă nădejdea” (Luca 18, 1), iar Sfântul Apostol Pavel cerea: “Rugați-vă neîncetat” (I Tesaloniceni 5, 17). Tocmai de aceea rugăciunea inimii și a minții este atât de puternică, deoarece ea poate fi spusă neîncetat. Sfântul Teofan Zăvorâtul spunea: “Această rugăciune se mai numește și rugăciunea minții, pentru că spunând-o, ea adună mintea care altfel nu se poate opri de la risipire și rătăcire în toate părțile. Rugăciunea minții se va înrădăcina în suflet și este o armă foarte puternică

că împotriva gândurilor păcătoase”. Rugăciunea, după cum ne spunea Sfântul Grigorie Sinaitul, trebuie spusă în liniște și fără zgomot, ca nu cumva vocea să împrăștie și să micșoreze simțirea și atenția minții. Acest lucru se realizează prin repetiție și cu răbdare, până când spiritul se va obișnui cu lucrarea și va înainta în ea primind putere de la Duhul Sfânt pentru a se ruga cât mai puternic și în întregime.

Fără Dumnezeu, viața este doar umbră și vis. Omul se va raporta mereu la trecut și la viitor și nu va putea fi prezent, deci nu va putea trăi cu adevărat. Starea de rugăciune și mai ales cea de rugăciune continuă poate schimba acest lucru, dar omul nu va putea atinge această stare atâta timp cât are diverse alte treburi în “viața” de zi cu zi. Rugăciunea înseamnă renunțarea la lume, iar renunțarea totală la lume, intitulată “isihasm”, transcende însăși lumea. Totodată, prin renunțarea la lume se va putea înțelege lumea pe deplin, care doar Harul Sfântului Duh le poate dăruia omului cu adevărat: „De asemenea și Duhul vine în ajutor slăbiciunii noastre, căci noi nu știm să ne rugăm cum trebuie, ci însuși Duhul Se roagă pentru noi cu suspine negrăite.” (Romani VIII, 26). Astfel, într-un final isihasmul se dovedește a fi cel mai apropiat mod de a trăi viața cea adevărată.

Paradoxuri ale minții

Isihasmul naște astfel un alt frumos paradox: Lumea se sprijină pe cei care au renunțat la ea, din dragoste pentru Dumnezeu. Lumea se sprijină în continuare pe cei care s-au înălțat deasupra ei, pentru a dobândi adevăratele taine ale lumii.

Paradoxul sensului vieții este faptul că viața însăși este moarte. Omul este îndemnat să își omoare lumea fizică pentru a dobândi viața veșnică. Identificarea morții cu viața nu se poate realiza decât prin îmbrățișarea morții, din dragoste pentru viață. Înțelegerea sensului vieții se află dincolo de moarte, iar pentru a atinge adevăratele taine ale vieții înaintea morții fizice, cea a trupului, este nevoie de un suflet care se va așeza din dragoste în brațele lui Dumnezeu. Isihasmul este însuși acest echilibru între trup și suflet, care va naște armonia și curăția sufletului pentru a-i face loc Sfântului Duh.

Frica de moarte se naște și trăiește în păcatele care omoară sufletul omului. Nu există viață acolo unde există păcat, iar subconștientul omului va reacționa în cazul în care sufletul se află în pericol. Astfel se naște și trăiește în om frica de moarte, o frică de care omul nu poate scăpa decât prin renunțarea în mod conștient la plăcerile lumii, urmând doar Cuvântului Lui.

Totodată, frica de Dumnezeu se naște din dragoste și crește în mod proporțional cu renunțarea la păcate. Dragostea nemărginită a lui Dumnezeu pentru om se oglindește în libertatea pe care i-a oferit-o acestuia. Omul nu este obligat să urmeze Cuvântului Lui, ci este îndrumat și ajutat să înțeleagă faptul că încălcarea Cuvântului Lui nu este necesară, deoarece adevărata bucurie și adevărata viață se află doar în suflet curat.

Concluzie

Omul cel mai singuratic este pe departe cel mai singur. Omul isihastu, va renunța la lume pentru dragostea față de Dumnezeu și astfel va ajuta lumea prin sfințirea ei cu puterea rugăciunii. Doar coborând în propriul întuneric, omul își va putea înălța sufletul către lumină. Astfel, isihasmul va regăsi în pustie dragostea prin frică, lumina prin întuneric și viața prin moarte.

Manuel Brudiu

CATEHISM - Sfânta Taină a Spovedaniei

Pocăința este Sfânta Taină prin care credinciosul primește de la însuși Dumnezeu iertarea păcatelor mărturisite duhovnicului cu zdrobire de inima.

Când a fost așezată această Sfântă Taină?

Mântuitorul a instituit-o după Sfânta Sa Înviere prin cuvintele: „Luați Duh Sfânt; cărora le veți ierta păcatele, se vor ierta lor, și cărora le veți ține, vor fi ținute” (Ioan 20, 22-23). Puterea de a lega și a dezlega păcatele o are numai Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cum a dovedit-o cu prilejul minunilor Sale (Luca 5, 20), dar El a dat această putere și Apostolilor și prin aceștia episcopilor și preoților. Pocăința predicată de Sf. Ioan Botezătorul și mărturisirea păcatelor care aveau loc atunci (Marcu 1, 4-5) au prevestit pocăința și mărturisirea creștină.

Care sunt condițiile iertării păcatelor prin această Taină?

Aceste condiții sunt: adâncă părere de rău pentru păcatele săvârșite, mărturisirea lor duhovnicului cu hotărârea de a nu mai greși, credința puternică în Hristos și nădejdea în îndurarea Lui.

Ce este dezlegarea?

Dezlegarea este iertarea desăvârșită a păcatelor și reșezarea celui ce se pocăiește sub puterea harului. Iată ce zice Sf. Ioan Gură de Aur despre puterea de a dezlega, încredințată preoților: «Locuitori ai pământului și ducându-și viața pe el, preoții au fost cinstiți cu încrederea de a administra cele cerești; ei au primit puterea pe care Dumnezeu nici îngerilor și nici Arhanghelilor n-a dat-o. Stăpânitorii pământului au puterea de a lega, dar numai trupurile. Cele ce fac preoții aici jos, Dumnezeu le întărește sus și Stăpânul aprobă hotărârea servilor Săi». (Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Grigorie de Nazianz și Sf. Efreim Sirul, Despre preoție, trad. Pr. D. Fecioru, București, 1987, p. 59.)

Cine poate spovedi sau primi mărturisirea păcatelor?

Numai acela care are puterea și dreptul de a dezlega, adică episcopul și preotul, căci numai apostolilor și urmașilor lor, episcopii și preoții, le-a dat Hristos puterea și porunca de a lega și a dezlega păcatele oamenilor (Matei 18, 18; Ioan 20, 21-23). Canonul 102 Trulan prevede obligația preoților de a cerceta felul greșelilor mărturisite, pentru a prescrie leacuri potrivite. Preotul deține această putere în virtutea harului hirotoniei în treapta de preot, iar dreptul de a pune în lucrare această putere îl are prin hirotesia în duhovnic. Este bine să nu schimbăm duhovnicul decât la caz de mare nevoie, de pildă când se schimbă preotul sau când ne mutăm în altă parohie.

Cine trebuie să se spovedească?

Toți trebuie să se spovedim, chiar și aceia cărora ni se pare că nu greșim și nu păcătuim cu nimic. Așa ne învață Sf. Ioan Evanghelistul, ucenicul cel iubit al Domnului: „Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este întru noi. Dacă mărturisim păcatele noastre, El credincios este și drept ca să ne ierte nouă păcatele și să ne curățească pe noi de toată nedreptatea” (I Ioan 1, 8-9).

Mai cu seama bolnavii să se îngrijească a se spovedi și împărtăși, pentru ca sfârșitul să nu-i prindă fără de veste, nepregătiți, adică nespovediți și negrijiți.

Cum trebuie făcută mărturisirea păcatelor, adică spovedania?

Mărturisirea păcatelor înaintea duhovnicului trebuie să fie:

a) Completă, adică să cuprindă toate păcatele săvârșite după botez sau, mai exact, de la ultima spovedanie, și să nu ascundă nimic din cele făptuite; b) Sinceră și făcută de bunăvoie; c) Secretă (făcută în taină); d) Cu umilință și cu zdrobire de inimă, adică cu părere de rău pentru păcatele săvârșite și cu dorință sinceră de a nu le mai face. Totul este ca, de la o mărturisire până la alta, creștinul să se ostenească a-și îndrepta cât mai mult viața, desăvârșin-

du-se mereu în virtute.

Când și de câte ori pe an trebuie să ne spovedim?

Spovedania nu este legată de termene sau sorocace anumite din cursul anului. Putem alerga la duhovnic ori de câte ori și oricând simțim nevoia de a ne ușura sufletul de povara păcatelor, sau de a primi mângâierea Harului și nădejdea iertării. Cu cât ne spovedim mai des, cu atât este mai bine.

De obicei însă spovedania este legată de posturi. De aceea, porunca a patra a Bisericii ne învață să ne mărturisim păcatele de patru ori pe an, adică în cele patru posturi: al Paștelui, al Crăciunului, al Sfintei-Marii și al Sfinților Apostoli. Cei mai înaintați în cuvioșie și în evlavie să se spovedească în fiecare lună, iar ceilalți, cel puțin o dată pe an, și anume în Postul Păresimilor. Dar să nu amânăm împlinirea acestei datorii creștinești abia în săptămâna cea din urma a Postului, cum se întâmplă de obicei; căci atunci și preotul este ocupat cu săvârșirea sfințelor slujbe și nici vreme de ajuns nu ne mai rămâne pentru împlinirea canonului ce ni se va da. Ci încă din cea dintâi săptămână a Postului să alergăm la duhovnic și să ne spovedim, ca să ne rămână timp de îndreptare și de curățire, pentru primirea cu vrednicie a Sfintei Împărtășanii. Căci tot postul pentru aceea s-a și orânduit, fiind el vreme de pocăință și de îndreptare.

Care este locul cel mai potrivit unde se cuvine să se facă Mărturisirea? Este biserica, și anume înaintea icoanei Mântuitorului Hristos. Numai cei bolnavi, sau cei care nu pot veni la biserică, pot fi spovediți acasă la ei.

Cum se face slujba Mărturisirii și a dezlegării păcatelor?

Preotul, îmbrăcat cu epitrahil, zice obișnuitele rugăciuni începătoare, Psalmul 50 (psalmul mărturisirii și al pocăinței), troparele de umilință și apoi două molitve, în care roagă pe Dumnezeu să ierte păcatele celui ce se spovedește. După aceasta, urmează mărturisirea păcatelor făcute de cel ce se spovedește, fie că acesta răspunde la întrebările puse de preot, fie că mărturisește singur păcatele sale. Apoi cel ce se spovedește pleacă capul sub epitrahil, iar preotul îi citește rugăciunea de dezlegare: «Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos, cu harul și cu îndurările iubirii Sale de oameni, să te ierte pe tine, fiule (N), și să-ți lase ție toate păcatele...». La sfârșit, dacă e cazul, duhovnicul rânduiește și canonul sau epitimia, după felul păcatelor săvârșite.

Ce sunt epitiimiile sau canoanele de spovedanie și ce scop au ele?

Epitiimiile (canonul sau certarea) sunt mijloace de pocăință rânduite de duhovnic păcătosului care se spovedește, ca de pildă: rugăciuni, metanii, cercetarea bisericilor, fapte de milostenie, posturi, înfrânări de la anumite mâncăruri sau fapte și altele. Cea mai aspră epitimie este oprirea de la împărtășire pentru un anumit timp. Epitiimiile nu urmăresc pedepsirea păcătosului, ci ispășirea păcatelor și îndreptarea păcătosului; ele sunt ajutoare, exerciții de întărire în virtute și de îndepărtare de la păcat.

Cu care altă Taină e strâns legată taina Pocăinței?

Cu Sfânta Împărtășanie, pentru că, de regulă, împărtășirea fără Spovedanie (mărturisire) nu se poate, iar cei ce se spovedesc o fac cu scopul de a se împărtăși.

Catehism Ortodox/PER

Sfântul Ierarh Nicolae - întruchiparea dărnicii peste veacuri

Moș Nicolae este Sfântul Nicolae, ierarhul minunat al cetății Mira Lichiei († 343). În Biserica Ortodoxă este prilej de mare bucurie ziua de cinstire a Sfântului milostiv, „îndreptător al credinței și chip al blândețelor”, „sfințitul propovăduitor al lui Hristos”, „chivot cu mir al Prea-sfântului Duh”, „ocrotitor fierbinte al Bisericii lui Hristos”, „doctor preaal al tuturor cumplite-lor boli”, care este pentru noi toți „mare făcător de minuni”.

Despre prăznuirea lui, Sfântul Nicodim Aghioritul († 1809) mărturisea: „Sfântul Nicolae, făcătorul de minuni, este unul dintre cei mai iubiți sfinți ai Bisericii noastre. Nenumărate biserici au fost construite spre cinstirea lui și mulțime de popor se grăbește să-l cinstească și să-i ceară mijlocire către Domnul Dumnezeu”.

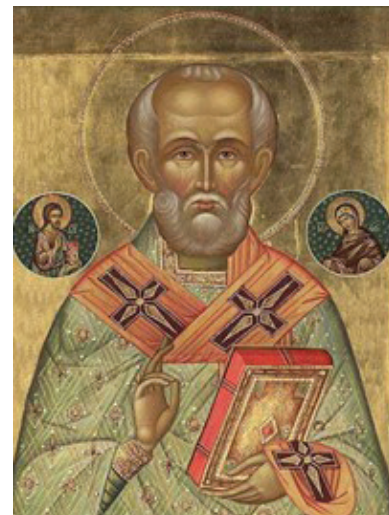
Sfântul Nicolae s-a remarcat în activitatea sa pastorală ca un mare ocrotitor al celor săraci și al celor aflați în necazuri. El „se socotea pe sine ca un simplu iconom al bunurilor ce aparțineau de drept săracilor și se îngrijea cu mare luare-aminte să tănuiască faptele sale cele bune pentru a nu fi lipsit de răsplata cea cerească” (Ieromonahul Macarie Simonopetritul, Sinaxarul - Viețile Sfinților).

Marele Ierarh i-a păstorit cu bunătate și înțelepciune pe creștinii din Mira și era un exemplu de sfințenie chiar și pentru păgânii din regiune, determinându-i pe mulți să devină creștini.

Dumnezeu l-a cinstit pe Sfântul Nicolae în chip deosebit pentru viața lui creștină virtuoasă, caracterizată de o credință profundă și de nemăsurată dragoste pentru oameni. Domnul l-a arătat a fi rău de tămăduiri și izvor de minuni. A făcut minuni cât a trăit, iar după moartea sa minunile s-au înmulțit.

Sfântul Nicolae este unul dintre cei mai cunoscuți și cinstiți sfinți din istoria creștinismului. În țara noastră regăsim în toate zonele multe biserici care-l au ca ocrotitor, iar mulți dintre creștinii ortodocși îi poartă numele. În această zi de sfântă serbare († 6 decembrie), întreaga Ortodoxie îl cinstește pe marele Arhiepiscop al Mirelor Lichiei, cântând: „O, preaminunate părinte Nicolae, plângem și alergăm către al tău sprijin, aducând ție acum această puțină rugăciune, ca să ne izbăvești de chinul cel de veci prin rugăciunile tale, ierarhe prealaudate, și ne învrednicești veșnicei Împărății, ca dimpreună cu tine să cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!”

Parohia noastră îl are ca patron și ocrotitor pe Sfântul Nicolae, iar serbarea Hramului din fiecare an este prilej de mare bucurie și înălțare sufletească, atât pentru cei mari cât și pentru cei mici. Anul acesta vom sărbători Hramul în ziua de Duminică 11 decembrie, sperând să avem în mijlocul nostru un ierarh al Mitropoliei noastre. După Sfânta Liturghie va urma o Agapă frățească și serbarea de Moș Nicolae, când cei mici vor primi daruri.

pr. Romică-Nicolae

Parohia noastră are nevoie de o biserică proprie și în acest scop s-a deschis un cont bancar special.

DEVENIȚI CTTORI, SPRIJININD ACHIZIȚIONAREA UNEI BISERICI ORTODOXE ROMÂNE ÎN ZÜRICH!

Donațiile se fac în contul:

CREDIT SUISSE - IBAN: CH31 0483 5035 8248 3100 2, SWIFT / CRESCHZZ80A

Für eine rumänische Kirche in Zürich

Mulțumim călduros FAMILIEI PRINCIARE STURDZA pentru imprimarea gratuită a Revistei noastre parohiale.

Parohia Ortodoxă Română Sfântul Nicolae din Zürich

Wehntalerstrasse 451, CH-8046, Zürich, c/o Pfarrei St. Katharina

www.bor-zh.ch

PREOT PAROH ROMICĂ-NICOLAE ENOIU

Tel.: +41 52 3435491; Natel: +41 76 5120452;

Email: r-enoiu@gmx.ch

Slujbele se săvârșesc în Cripta Bisericii Catolice St. Katharina din Zürich.

Școala Parohială: În fiecare duminică la orele 10.30 (cu excepția vacanțelor școlare). Contact Email: scoalaparohiala.zurich@yahoo.com

Donații, contribuții:

IBAN: CH85 0483 5035 8248 3100 0, SWIFT/BIC: CRESCHZZ80H,

Konto: 80-500-4, Rumänisch-Orthodoxe Kirchgemeinde St.

Nikolaus, Wehntalerstr. 451, 8046 Zürich

Colegiul de redacție:

Pr. Romică-Nicolae Enoiu, Iulia Monti, Monica Drăgan, Milica Enoiu, Alina Bucher

Grafică și tehnoredactare: Alina Bucher